

Adekwatność Kapitałowa
oraz Inne Informacje Podlegające Ogłoszeniu
Grupy Kapitałowej Alior Banku S.A.
wg stanu na dzień 31.12.2012 roku

Lipiec 2013

Spis treści

1.	Wprowadzenie	4
2.	Informacje o Grupie Kapitałowej	4
3.	Ogólne zasady zarządzania ryzykiem w Banku i Grupie Kapitałowej	4
4.	Struktura organizacyjna zarządzania ryzykiem	5
5.	Ryzyko kredytowe.....	6
5.1	Organizacja ryzyka kredytowego.....	6
5.2	Zarządzanie ryzykiem kredytowym	8
5.3	Zarządzanie ryzykiem kredytowym kontrahenta.....	9
5.4	Zarządzanie ryzykiem koncentracji (limity koncentracji).....	10
5.5	Zabezpieczenia	10
5.6	Proces analizy kredytowej	12
5.7	Scoring/Rating	12
5.8	Identyfikacja ryzyka kredytowego	13
5.9	Pomiar i szacowanie ryzyka kredytowego	14
5.10	Przegląd ekspozycji kredytowych pod kątem tworzenia odpisów aktualizujących i rezerw	15
5.11	Monitorowanie ryzyka kredytowego klientów indywidualnych oraz biznesowych	16
5.12	Podstawowe informacje o portfelu kredytowym	18
6.	Ryzyko rynkowe.....	22
6.1	Zarządzanie ryzykiem rynkowym	22
6.2	Stosowane modele i miary ryzyka.....	24
6.3	Struktura organizacyjna w zakresie procesu zarządzania i kontroli ryzyka rynkowego.....	25
6.4	Raportowanie ryzyka rynkowego	26
6.5	Ryzyko stopy procentowej.....	27
6.6	Ryzyko walutowe.....	30
6.7	Ryzyko płynności.....	31
6.8	Ekspozycje kapitałowe	33
6.9	Kredytowe instrumenty pochodne.....	33
7.	Ryzyko operacyjne.....	33
8.	Fundusze własne	36

9.	Wymogi kapitałowe	37
10.	Kapitał wewnętrzny	39
10.1.	Analiza ryzyka oraz wybór istotnych rodzajów ryzyka	40
10.2.	Monitorowanie procesu	41
11.	Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze	41
11.1.	Proces ustalania polityki zmiennych wynagrodzeń	41
11.2.	Kryteria pomiaru i oceny wyników osób zajmujących stanowisko kierownicze...	43
11.3.	Zasady ustalania wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze.....	44

1. Wprowadzenie

Raport „Adekwatność Kapitałowa oraz Inne Informacje Podlegające Ogłoszeniu Grupy Kapitałowej Alior Banku S.A.” według stanu na dzień 31.12.2012 roku został przygotowany zgodnie z wymogami art. 111 i art. 111a ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe, z późniejszymi zmianami, zgodnie z wymogami określonymi w Uchwale nr 385/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008r. w sprawie szczegółowych zasad i sposobu ogłaszania, przez banki, informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej, z późniejszymi zmianami oraz zakresu informacji podlegających ogłoszeniu oraz *Zasadami polityki informacyjnej Alior Bank S.A.* zatwierdzonymi przez Radę Nadzorczą Alior Banku S.A.

Zgodnie z § 6 ust. 1 Uchwały nr 385/2008 KNF, Grupa Alior Banku S.A. ogłasza w cyklu rocznym informacje dotyczące adekwatności kapitałowej w odrębnym dokumencie, publikowanym nie później niż w terminie 30 dni od daty zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy.

O ile nie zaznaczono inaczej, w Raporcie zostały zaprezentowane dane skonsolidowane Grupy Kapitałowej Alior Banku S.A.. Ponieważ na kształt profilu ryzyka w Grupie Kapitałowej Banku dominujący wpływ wywiera Alior Bank S.A., część informacji zawartych w raporcie dotyczy danych jednostkowych Alior Banku S.A.. O ile nie zaznaczono inaczej, dane liczbowe przedstawione w Raporcie wyrażone zostały w tysiącach złotych.

2. Informacje o Grupie Kapitałowej

W dniu 31 grudnia 2012 r. w skład Grupy Kapitałowej wchodziły następujące jednostki:

- Alior Bank S.A. – jednostka dominująca;
- Alior Instytut Szkoleń sp. z o.o. – jednostka zależna bezpośrednio (100% udziału w kapitale, spółka utworzona 28 września 2011 r.);
- Alior Raty sp. z o.o. – jednostka zależna bezpośrednio (100% udziału w kapitale, spółka utworzona 3.02.2012 r., do 8.10.2012 r. działająca pod nazwą Alior Sync Sp. z o.o.);
- Obrót wierzytelnościami Alior Polska sp. z o.o. spółka komandytowo-akcyjna – jednostka zależna (100% udziału w kapitale, spółka utworzona 25 maja 2012 r.);
- PAGO Pierwszy Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz Sekurytyzacyjny (Bank posiada 100% certyfikatów wyemitowanych przez FIZ, nabytych w czerwcu 2012 r.).

Szczegółowa informacja o metodzie konsolidacji poszczególnych spółek została opisana w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Alior Banku S.A. za rok zakończony 31 grudnia 2012 r.

3. Ogólne zasady zarządzania ryzykiem w Banku i Grupie Kapitałowej

Zarządzanie ryzykiem w Alior Banku S.A. odbywa się w oparciu o przepisy wewnętrzne przyjęte przez Zarząd i zaakceptowane przez Radę Nadzorczą uwzględniające regulacje ostrożnościowe wynikające z przepisów prawa i dobrych praktyk rekomendowanych przez regulatorów.

Ogólny cel oraz ramowe zasady obowiązujące w Banku w procesie zarządzania ryzykiem określa *Polityka Zarządzania Ryzykiem w Alior Bank S.A.* Szczegółowa polityka Banku została uregulowana w odrębnych dokumentach precyzujących zasady w zakresie:

- ryzyka kredytowego i ryzyka koncentracji;
- ryzyka kontrahenta;
- ryzyka rynkowego;
- ryzyka płynności;
- ryzyka operacyjnego;

- ryzyka modeli.

Nadrzędnym celem polityki zarządzania ryzykiem w Banku jest zapewnienie wczesnego rozpoznawania oraz odpowiedniego zarządzania wszystkimi istotnymi rodzajami ryzyka związanymi z prowadzoną działalnością. Weryfikacja zakresu ryzyka pod kątem istotności wykonywana jest cyklicznie, raz na rok lub częściej, jeżeli wystąpią przesłanki zmiany profilu ryzyka Banku lub jego otoczenia.

Po zakończonej, w marcu 2012 r., weryfikacji zakresu ryzyka Bank uznał następujące jego rodzaje za istotne:

- ryzyko kredytowe – ryzyko niewypłacalności (w tym ryzyko kredytowe kontrahenta);
- ryzyko kredytowe – koncentracji w branży;
- ryzyko kredytowe – koncentracji wobec Klienta lub grupy Klientów powiązanych;
- ryzyko kredytowe – koncentracji w walucie;
- ryzyko operacyjne;
- ryzyko rynkowe w księdze handlowej;
- ryzyko płynności;
- ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej;
- ryzyko modeli.

Przy weryfikacji zakresu ryzyka, obok rodzajów ryzyka wymienionych powyżej, brane są pod uwagę: ryzyko kredytowe koncentracji w regionie; ryzyko kredytowe koncentracji zabezpieczeń; ryzyko rezydualne; ryzyko transferowe i ryzyko kraju; ryzyko strategiczne; ryzyko reputacji. Docelowy profil ryzyka Banku oceniany jest w oparciu o aktualny profil ryzyka, plany strategiczne oraz zdefiniowaną skłonność do podejmowania ryzyka.

4. Struktura organizacyjna zarządzania ryzykiem

W celu sprawnego i skutecznego zarządzania systemem ryzyka w Alior Banku S.A. nadzór, kontrolę i odpowiedzialność za działanie tego systemu powierzono:

- Radzie Nadzorczej;
- Zarządowi Banku;
- Komitetom (Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem i ICAAP, Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami – ALCO, Komitet Ryzyka Operacyjnego, Komitety Kredytowe);
- Komórkom organizacyjnym odpowiedzialnym za poszczególne rodzaje ryzyka;
- Departamentowi Audytu Wewnętrznego.

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem, ocenia adekwatność i skuteczność tego systemu oraz nadzoruje zgodność polityki Banku w zakresie podejmowania ryzyka ze strategią i planem finansowym oraz akceptuje apetyt Banku na ryzyko.

Zarząd Banku sprawuje ogólną kontrolę nad procesem zarządzania ryzykiem, określa strategię Banku w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz zapewnia działanie systemu zarządzania ryzykiem.

Komitety wspierają Zarząd Banku w efektywnym zarządzaniu poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem i ICAAP integruje zarządzanie różnymi rodzajami ryzyka, w tym proponuje wielkość apetytu na ryzyko, nadzoruje proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego, a także ocenia ryzyko związane z wprowadzaniem nowych produktów.

Do najważniejszych kompetencji Komitetu ALCO należy sprawowanie nadzoru nad ryzykiem rynkowym, płynnością, a także zarządzaniem aktywami i pasywami.

Komitet Ryzyka Operacyjnego, został utworzony w celu wspierania Zarządu w efektywnym zarządzaniu ryzykiem operacyjnym w Banku. Komitet Ryzyka Operacyjnego Banku jest ciałem

decyzyjnym i rekomendującym działania związane z zarządzaniem ryzykiem operacyjnym. Komitet sprawuje funkcję doradczą wobec Zarządu Banku w zakresie ustanowienia akceptowalnego poziomu ryzyka operacyjnego.

Przedmiotem działania Komitetów Kredytowych jest zatwierdzanie decyzji kredytowych o podjęciu, przez Bank, zaangażowań bilansowych i pozabilansowych, podejmowanie decyzji w sprawie wprowadzania ofert specjalnych oraz podejmowanie decyzji we wszystkich sprawach nieuregulowanych w Zasadach Kompetencji Kredytowych, wiążących się z podejmowaniem przez Bank ryzyka kredytowego, do wysokości przyznanego limitu kompetencji.

Za przegląd ryzyka w Alior Banku S.A. odpowiedzialna jest Grupa ds. Istotności Ryzyka. W skład Grupy wchodzi przedstawiciele poszczególnych pionów i obszarów działalności Banku, dysponujący odpowiednią wiedzą z zakresu aktualnego i potencjalnego ryzyka. W szczególności są to przedstawiciele jednostek odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem kredytowym, ryzykiem rynkowym oraz ryzykiem operacyjnym.

Ze względu na różnorodność zjawisk towarzyszących poszczególnym rodzajom ryzyka, każdym z nich zarządza właściwa komórka wiodąca. W przypadku ryzyka kredytowego poszczególne funkcje związane z identyfikacją, pomiarem, oceną i monitoringiem zostały rozdzielone między kilka komórek organizacyjnych.

Szczegółowy zakres zadań poszczególnych komórek jest zaprezentowany przy omawianiu każdego rodzaju ryzyka.

Departament Audytu Wewnętrznego przeprowadza niezależne kontrole mające na celu dostarczenie Radzie Nadzorczej i Zarządowi Banku obiektywnych informacji i ocen dotyczących procesu zarządzania ryzykiem, jego zgodności z regulacjami wewnętrznymi i zewnętrznymi.

5. Ryzyko kredytowe

5.1 Organizacja ryzyka kredytowego

Strategia

Strategia Banku zakłada uniwersalny charakter instytucji, która kieruje swoją ofertą zarówno do Klientów Indywidualnych jak i do Klientów Biznesowych.

Bank zdefiniował strategię w zakresie ryzyka kredytowego dla poszczególnych grup beneficjentów poprzez:

- określenie i wprowadzenie do oferty produktów kredytowych z uwzględnieniem szczegółowego opisu ich parametrów (*karty produktów*), takich jak: nabywcy produktu; przedmiot finansowania; przeznaczenie produktu; wymagania wobec kredytobiorców; kwota minimalna i maksymalna; okres kredytowania, forma funkcjonowania produktu i jego walutę; zasady wypłat, spłat i karencji oraz opis stosowanych zabezpieczeń wraz z informacją o wymaganym poziomie wskaźnika LtV. Dla każdej z homogenicznych grup Klientów została przygotowana ściśle zdefiniowana oferta produktowa;
- określenie oczekiwanego profilu ryzyka Klientów w oparciu o nadane im indywidualne oceny ratingowe bądź scoringowe oraz oczekiwany udział poszczególnych grup w portfelu kredytowym. Bank zdefiniował oczekiwany rozkład wyników scoringu i ratingu;
- określenie oczekiwanego profilu ryzyka produktów kredytowych wdrożonych w Banku, wyrażonego przez standardowe koszty ryzyka. Standardowe koszty ryzyka uzależnione są m.in. od obserwowanych wartości prawdopodobieństwa wystąpienia utraty wartości oraz wartości ustanowionych zabezpieczeń;
- uzależnienie strategii, w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym, od kanału dystrybucji poszczególnych produktów (tj. Oddziały Banku, Contact Center, Internet, Agencje i Pośrednicy) oraz wpływu każdego z nich na ryzyko kredytowe. Znalazło to

odzwierciedlenie w dedykowanych dla poszczególnych kanałów procesach kredytowych i standardowych kosztach ryzyka;

- dywersyfikację ryzyka dzięki zastosowaniu limitów koncentracji;
- ograniczanie ryzyka kredytowego poprzez ustanawianie zabezpieczeń kredytów;
- redukcję ryzyka kredytowego w ramach realizacji zdefiniowanych procesów monitoringu.

Struktura organizacyjna w zakresie procesu zarządzania i kontroli ryzyka kredytowego

Dla zapewnienia prawidłowości procesów kredytowych w Banku funkcjonują Departamenty realizujące ściśle określone zadania:

- Departament Zarządzania Ryzykiem Klienta Indywidualnego odpowiedzialny za:
 - tworzenie i nadzór nad polityką kredytową Banku wobec segmentu Klienta Indywidualnego;
 - opracowanie zasad i algorytmów tworzenia odpisów i rezerw z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych oraz szacowanie parametrów i nadzór nad poprawnością kalkulacji;
 - nadzór nad procesem ICAAP w Banku;
 - tworzenie metodologii wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego oraz metodologii kalkulacji kapitału wewnętrznego z tytułu ryzyka kredytowego;
 - tworzenie metodologii klasyfikacji wg RMF;
 - tworzenie zasad ustalania limitów w zakresie segmentu Klienta Indywidualnego;
 - tworzenie i zarządzanie procesami oceny ryzyka kredytowego w zakresie segmentu Klienta Indywidualnego;
 - rozwój metodologii budowy i walidacji modeli scoringowych;
 - opracowywanie wymagań do narzędzi wspomagających przeprowadzanie oceny ryzyka kredytowego Klienta Indywidualnego;
 - tworzenie i aktualizację zasad oraz procedur i procesów monitoringu, restrukturyzacji i windykacji dla segmentu Klienta Indywidualnego;
 - analizę portfela kredytowego oraz procesów kredytowych w segmencie Klienta Indywidualnego;
- Departament Polityki Kredytowej Klienta Biznesowego odpowiedzialny za:
 - tworzenie i nadzór nad polityką kredytową Banku wobec segmentu Klienta Biznesowego;
 - tworzenie i aktualizację zasad funkcjonowania zabezpieczeń;
 - ustalanie limitów i strategii branżowych dla segmentu Klienta Biznesowego;
 - zarządzanie limitami koncentracji;
 - tworzenie i zarządzanie procesami oceny ryzyka kredytowego we zakresie segmentu Klienta Biznesowego;
 - rozwój metodologii budowy i walidacji modeli scoringowych i ratingowych;
 - opracowywanie wymagań do narzędzi wspomagających przeprowadzanie oceny ryzyka kredytowego Klienta Biznesowego;
 - tworzenie i aktualizację zasad oraz procedur i procesów monitoringu, restrukturyzacji i windykacji dla segmentu Klienta Biznesowego;
 - analizę portfela kredytowego oraz procesów kredytowych w segmencie Klienta Biznesowego;
 - administrowanie narzędziami informatycznymi - systemami IT używanymi do oceny ryzyka kredytowego i administracji, monitoringu i windykacji a także bazami danych i aplikacjami;
- Departament Analiz i Administracji Kredytowej Klienta Indywidualnego odpowiedzialny za:
 - przeprowadzanie oceny kredytowej wniosków Klienta Indywidualnego;
 - przygotowywanie rekomendacji kredytowych dla wyższych szczebli decyzyjnych;

- przygotowywanie pełnej dokumentacji kredytowej;
 - weryfikację wyceny zabezpieczeń przedstawionych przez klientów w ramach procesu udzielania kredytów;
 - podejmowanie decyzji kredytowych w ramach posiadanych kompetencji;
 - administrację kredytową, w tym w szczególności analizę sytuacji finansowej Klientów KI;
- Departament Analiz i Administracji Kredytowej Klienta Biznesowego odpowiedzialny za:
- przeprowadzanie oceny kredytowej wniosków Klienta Biznesowego;
 - przygotowywanie rekomendacji kredytowych dla wyższych szczebli decyzyjnych;
 - przygotowywanie pełnej dokumentacji kredytowej;
 - weryfikację kompletności dokumentacji;
 - weryfikację wyceny zabezpieczeń przedstawionych przez klientów w ramach procesu udzielania kredytów;
 - obsługę i monitorowanie Komitetów Kredytowych Banku;
 - podejmowanie decyzji kredytowych w ramach posiadanych kompetencji;
 - administrację kredytową, w tym w szczególności, analizę sytuacji ekonomiczno-finansowej Klientów KB;
- Departament Monitoringu, Restrukturyzacji i Windykacji realizujący zadania w zakresie:
- monitoringu występowania nieprawidłowości w realizacji umowy oraz reakcja na wystąpienie sygnałów ostrzegawczych mogących świadczyć o pogorszeniu się jakości poszczególnych ekspozycji kredytowych;
 - prowadzenie działań zmierzających do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości;
 - restrukturyzacji wierzytelności;
 - windykacji wierzytelności;
 - odpisywania i umarzania wierzytelności;
 - sprzedaży wierzytelności;
- Departament Kredytów Trudnych, do którego zadań należy:
- identyfikacja rachunków (klientów), w przypadku których Bank może przeprowadzić proces restrukturyzacji;
 - ocena wniosków restrukturyzacyjnych;
 - monitoring klientów w restrukturyzacji;
 - podejmowanie decyzji zgodnie z posiadаныmi kompetencjami;
 - indywidualny monitoring klienta, zabezpieczeń oraz rezerw i odpisów aktualizacyjnych;
 - realizowanie przyjętej strategii windykacyjnej bez względu na wysokość zadłużenia;
 - współpraca z organami egzekucyjnymi oraz innymi uczestnikami postępowań windykacyjnych/egzekucyjnych;
 - sporządzanie not księgowych w zakresie spłat wierzytelności, ponoszonych kosztów lub przebiegowań należności.

5.2 Zarządzanie ryzykiem kredytowym

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w Banku opiera się na wdrożonym zintegrowanym systemie zarządzania ryzykiem kredytowym i składa się z następujących elementów:

- identyfikacja ryzyka kredytowego, czyli wyznaczenie czynników wewnętrznych i zewnętrznych mających wpływ na wielkość ryzyka kredytowego podejmowanego przez Bank oraz stałej aktualizacji ich listy;
- pomiar i szacowanie ryzyka kredytowego - wyznaczenie miar i budowanie modeli ekonometrycznych, których zadaniem jest ilościowa ocena bieżącego ryzyka oraz prognozowanie tego ryzyka w przyszłości;
- monitoring ryzyka kredytowego polegający na podsumowaniu wszystkich pomiarów ryzyka kredytowego dokonanych za dany okres sprawozdawczy wraz z wydaniem opinii

i rekomendacji; koncentruje się na gromadzeniu ocen ryzyka kredytowego, porównywaniu ich w czasie i na tej bazie budowaniu strategii wczesnego ostrzegania oraz strategii ograniczania ryzyka kredytowego;

- nadzór nad aktualnymi i potencjalnymi rodzajami ryzyka – polega na regularnym pomiarze ryzyka kredytowego oraz ocenie zidentyfikowanych w systemie Banku obszarów ryzyka kredytowego, ponadto zapewnia nadzór nad stałą weryfikacją opracowanej przez Bank mapy ryzyka oraz metod jego pomiaru.

Wymiar finansowy ryzyka kredytowego zidentyfikowanego i antycypowanego oraz miejsce jego wystąpienia są w Banku szczegółowo badane. Głównym składnikiem oceny ryzyka jest wyznaczanie standardowych kosztów ryzyka na bazie wdrożonej metodyki oraz alokowanie ich do odpowiednich jednostek Banku. Zgodność osiąganego poziomu kosztów ryzyka z zaplanowanym i zatwierdzonym poziomem jego tolerancji jest na bieżąco monitorowana.

Do podstawowych instrumentów wykorzystywanych do ograniczania ryzyka kredytowego Bank zalicza:

- metodyki wyznaczania zdolności kredytowej;
- limity koncentracji;
- mechanizm wczesnego ostrzegania;
- zabezpieczenia.

5.3 Zarządzanie ryzykiem kredytowym kontrahenta

Wartość ekspozycji wyznaczana jest zgodnie z zasadami obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego metodą standardową, przy czym ekwiwalent bilansowy transakcji pozabilansowych wyznaczany był zgodnie z załącznikiem nr 16 do Uchwały 76/2010 KNF, natomiast ekwiwalent bilansowy transakcji z przyrzeczeniem odkupu określany jest zgodnie z załącznikiem nr 17 do wspomnianej Uchwały.

Dodatnia wartość godziwa kontraktów na 31.12.2012 r. wyniosła 1,69 mld zł. Wartość tą otrzymano sumując dodatnie rynkowe wartości dla wszystkich trwających transakcji. Wartość netto ekspozycji kredytowej po uwzględnieniu saldowania transakcji dla kontrahentów posiadających umowy ramowe wyniosła 172 mln zł. Korzyści z saldowania wyniosły ok. 1,52 mld zł (nie zostały one uwzględnione przy wyliczaniu wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego). Wartość przyjętych zabezpieczeń wyniosła 70 mln zł.

Bank nie posiada nadanego ratingu zewnętrznego, dlatego w relacjach z innymi podmiotami nie występuje odniesienie do zewnętrznego kryterium oceny zdolności kredytowej. Poziom zabezpieczeń, jakie Bank zobowiązany jest składać, jest standardowo uzależniony od poziomu bieżącej wyceny transakcji zawartych w ramach danej umowy. Jednocześnie Bank nie zawarł umowy, w której kontrahent byłby uprawniony do żądania ustanowienia dodatkowych zabezpieczeń w przypadku zmiany oceny wiarygodności kredytowej.

Ryzyko kredytowe związane z instrumentami pochodnymi funkcjonującymi na rynku międzybankowym jest minimalizowane poprzez ustalanie i monitorowanie dostępnych limitów na poszczególne rodzaje transakcji dla wyznaczonych banków.

Ryzyko kredytowe wynikające z udostępniania Klientom Biznesowym niebędącymi bankami instrumentów pochodnych jest akceptowane i ograniczane do wysokości limitów skarbowych posiadanych przez tych Klientów. Zgodnie z definicją obowiązującą w Banku, limit skarbowy rozumiany jest jako wysokość potencjalnej straty kredytowej, jaka może wystąpić w wyniku korzystania przez Klienta z instrumentów pochodnych. Limit skarbowy stanowi część łącznego limitu kredytowego dla zaangażowań obrotowych ustalanych dla Klientów. Jest on zatwierdzany w oparciu o zdolność kredytową Klienta, badaną wg standardów obowiązujących w Banku. Dodatkowym elementem warunkującym decyzję o przyznaniu Klientowi limitu skarbowego jest rozpoznanie jego wiedzy i doświadczenia w stosowaniu instrumentów pochodnych oraz znajomości rynków finansowych. W przypadku Klientów Indywidualnych przyznawane są wyłącznie limity zabezpieczone kaucją. Klienci Biznesowi mogą zabezpieczać limity zgodnie z

katalogiem zabezpieczeń akceptowalnych przez Bank. Najlepszym Klientom Bank może oferować limity skarbowe bez zabezpieczeń.

5.4 Zarządzanie ryzykiem koncentracji (limity koncentracji)

Bank uznaje nadmierną koncentrację każdej pozycji, której towarzyszy ryzyko kredytowe lub ryzyko zachwiania/utruty płynności, za zjawisko mogące mieć negatywny wpływ na bezpieczeństwo funkcjonowania Banku.

Znajomość skali niebezpieczeństw związanych z koncentracją zaangażowań umożliwia prawidłowe zarządzanie aktywami i pasywami, a przede wszystkim tworzenie bezpiecznej struktury portfela kredytowego.

W celu zapobiegania niekorzystnym zdarzeniom wynikającym z nadmiernej koncentracji, Bank ogranicza ryzyko koncentracji ustanawiając limity i normy koncentracji wynikające z przepisów zewnętrznych oraz wewnętrznych analiz prowadzonych przez Bank.

Zarządzanie ryzykiem koncentracji z tytułu działalności kredytowej w Banku dotyczy w szczególności:

- ryzyka wynikającego z zaangażowań wobec pojedynczych podmiotów lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie;
- ryzyka wynikającego z zaangażowań wobec podmiotów z tej samej branży, sektora gospodarczego, prowadzących tą samą działalność lub prowadzących obrót podobnymi towarami;
- ryzyka wynikającego z zaangażowań wobec podmiotów z tego samego regionu geograficznego, jak również poszczególnych krajów;
- ryzyka wynikającego z zaangażowań zabezpieczonych tym samym rodzajem zabezpieczenia (w tym ryzyka wynikającego z zabezpieczenia się Banku na papierach wartościowych o podobnej charakterystyce);
- ryzyka wynikającego z zaangażowań w tej samej walucie lub indeksowanych do tej samej waluty;
- ryzyka wynikającego z zaangażowań o tym samym rodzaju oprocentowania (stałe lub zmienne) i indeksie oprocentowania;
- ryzyka wynikającego z zaangażowań wobec podmiotów, o których mowa w art. 71 ustawy Prawo bankowe;
- ryzyka wynikającego z metryki produktu;
- ryzyka wynikającego z kanału dystrybucji;
- ryzyka wynikającego z segmentu Klienta;
- ryzyka wynikającego z ofert i promocji kredytowych;
- ryzyka wynikającego z koncentracji wewnętrznej.

5.5 Zabezpieczenia

Bank dopuszcza wszystkie rodzaje i formy prawne zabezpieczeń, akceptowane na gruncie prawa polskiego. Bank akceptuje, w szczególności, następujące formy prawne zabezpieczeń:

- gwarancje, regwarancje i poręczenia;
- blokady;
- zastawy;
- przewłaszczenia;
- cesje wierzytelności;
- ubezpieczenia kredytu;
- weksle;
- hipoteki;
- pełnomocnictwa do rachunku bankowego;
- kaucje, jako szczególną formę zabezpieczenia;

- oświadczenie o poddaniu się egzekucji.

Bank dąży do ustanawiania zabezpieczeń w sposób adekwatny do ponoszonego ryzyka kredytowego i elastyczny w stosunku do potrzeb i możliwości Klientów. W ramach oferty dla Klientów, istnieją produkty udostępniane bez zabezpieczeń oraz takie, których dostępność ograniczona jest ustanowieniem zabezpieczenia. Zabezpieczenia mogą być ustanawiane w sposób łączny, co oznacza, że zabezpieczenie jednego kredytu mogą stanowić różne składniki majątkowe jednocześnie. Celem jest uzyskanie łącznej wartości zabezpieczenia na poziomie oczekiwanym przez Bank.

Proporcje między poziomem zaangażowania a wartością zabezpieczenia regulowane są za pomocą wskaźników LtV, uwzględniających różne rodzaje ryzyk, m.in. ryzyko utraty wartości zabezpieczenia, ryzyko kursowe, stóp procentowych, płynności lub inne właściwe dla danego rodzaju produktu. O wartości tych wskaźników klienci Banku informowani są podczas bieżących kontaktów z Bankierami lub w placówkach Banku.

Ustalając wartość zabezpieczenia, Bank kieruje się zasadą ostrożnej wyceny i przyjmuje wartość rynkową lub wartość możliwą (realną) do odzyskania w sytuacji zaspokojenia się z zabezpieczenia. Bank posiada odpowiednie narzędzia służące do weryfikacji wycen zabezpieczeń, w szczególności wykorzystuje wiarygodną bazę danych systemu AMRON oraz dane z EuroTax do wyceny pojazdów.

Wyceny zabezpieczeń proponowanych na zabezpieczenie wierzytelności kredytodawcy sporządzone są przez rzeczoznawców akceptowanych przez Bank, a lista tych rzeczoznawców jest aktualizowana przez Bank.

Bank monitoruje skuteczność ustanowienia zabezpieczeń poprzez:

- weryfikację kompletności oraz prawidłowości dokumentacji dotyczącej zabezpieczeń w tym:
 - potwierdzenia ustanowienia blokad na rachunkach w innych instytucjach przez te instytucje;
 - potwierdzenie przyjęcia do realizacji pełnomocnictw przez instytucje prowadzące rachunki Klienta, do których Bank ma pełnomocnictwo;
 - potwierdzenia wpisów w odpowiednich rejestrach/na rachunkach (księga wieczysta, rejestr sądowy, rejestr uczestników funduszu inwestycyjnego, konto depozytowe, rachunek inwestycyjny);
 - potwierdzenie zawiadomienia dłużników wierzytelności;
 - potwierdzenie przyjęcia cesji wierzytelności z polis ubezpieczeniowych przez ubezpieczycieli;
 - zgoda małżonka, współników spółki osobowej;
- sprawdzenie ważności zabezpieczenia – w przypadku zabezpieczeń przyjmowanych na określony termin, realizowany jest proces odnowienia zabezpieczenia, np. polisa ubezpieczeniowa;
- weryfikację aktualnej wartości zabezpieczenia – przegląd zabezpieczeń realizowany jest nie rzadziej niż raz w roku, a w przypadku zabezpieczeń finansowych wartość jest monitorowana codziennie.

Bank ogranicza ryzyko związane z poszczególnymi zabezpieczeniami i dostawcami zabezpieczeń poprzez wyznaczanie limitów koncentracji, uwzględnianie bufora bezpieczeństwa ze względu na ryzyko kursowe i ryzyko płynności oraz stały monitoring zarówno skuteczności ustanowienia zabezpieczenia, jak również jego wartości w trakcie trwania okresu kredytowania.

Kwota pomniejszenia ekspozycji z tytułu zastosowania technik ograniczania ryzyka kredytowego, zgodnie ze stosowaną przez Bank metodą kompleksową uznawania zabezpieczeń, wyniosła na koniec 2012 r. 365,5 mln zł. Ekspozycje zabezpieczone znalazły się w klasie ekspozycji wobec organów administracji i podmiotów nieprowadzących działalności gospodarczej, ekspozycji wobec instytucji, ekspozycji wobec przedsiębiorców, ekspozycji

detalicznych, ekspozycji zabezpieczonych na nieruchomościach, ekspozycji przeterminowanych, a także innych ekspozycji. Kwota ekspozycji zabezpieczonych przez uznane zabezpieczenia na koniec 2012 r. wynosiła 7 mld zł.

Na dzień 31.12.2012 r. Bank nie stosował ochrony kredytowej w postaci przyjętych gwarancji bądź kredytowych instrumentów pochodnych.

5.6 Proces analizy kredytowej

Badaniu zdolności kredytowej podlegają Klienci, którzy:

- wnoszą o zaangażowanie kredytowe;
- poręczają zaangażowanie (nie dotyczy sytuacji, gdy osoba trzecia przedstawia nieruchomość na zabezpieczenie i z tego powodu staje się poręczycielem kredytu – Megahipoteka KI);
- przystępują do długu;
- przejmują dług;
- są podmiotami powiązanymi.

Proces kredytowy składa się z następujących faz:

- analizy kredytowej;
- decyzji kredytowej;
- administracji kredytowej;
- monitoringu.

Podstawą analizy kredytowej Klienta są: wniosek kredytowy; dostarczane przez Klienta dokumenty formalno-prawne; dokumenty dotyczące sytuacji finansowej Klienta; dokumenty dotyczące przedmiotu kredytowania oraz prawnych zabezpieczeń kredytu. Rodzaj dokumentów finansowych uzależniony jest od rodzaju źródeł dochodów uzyskiwanych przez Klienta Indywidualnego lub formy prawnej i rodzaju prowadzonej księgowości w przypadku Klienta Biznesowego.

Analiza kredytowa Klienta składa się z następujących etapów:

- weryfikacja kryteriów odrzucenia wniosku, m.in. weryfikacja Klienta w bazach wewnętrznych Banku i zewnętrznych takich jak: MIG-DZ, MIG-BR, BIK, BIG;
- ocena scoringowa/ratingowa;
- ocena zdolności kredytowej do obsługi zadłużenia Klienta wobec Banku sporządzona według wytycznych zawartych w szczegółowych metodykach kredytowania przy użyciu właściwych kalkulatorów kredytowych;
- analiza inwestycji w przypadku kredytów zabezpieczonych hipoteką;
- ocena rodzaju i jakości proponowanego prawnego zabezpieczenia transakcji.

5.7 Scoring/Rating

Scoring kredytowy jest narzędziem wykorzystywanym w kształtowaniu indywidualnych decyzji kredytowych dla klientów indywidualnych i mikroprzedsiębiorstw. Rating kredytowy stanowi natomiast instrument wsparcia procesu podejmowania decyzji w segmencie przedsiębiorstw, które prowadzą pełną księgowość. Celami wdrożenia modeli scoringowego oraz ratingowego są:

- kształtowanie poziomu ryzyka kredytowego zgodnie z apetytem na ryzyko Banku poprzez uzyskanie ilościowej oceny zdolności i wiarygodności kredytowej Klientów;
- ujednolicenie kryteriów podejmowania decyzji kredytowych z zachowaniem bezstronności i obiektywizmu, wskutek wyeliminowania bądź zminimalizowania wpływu czynnika ludzkiego, a przez to zminimalizowanie kosztu zmaterializowania się ryzyka operacyjnego w tym zakresie;

- skrócenie czasu podejmowania decyzji kredytowych oraz zagwarantowanie większej skuteczności dokonywania ocen wniosków kredytowych (zwiększenie wydajności pracy, zmniejszenie kosztów obsługi oraz poprawa jakości obsługi Klienta);
- uproszczenie oceny wniosków kredytowych poprzez zautomatyzowanie procesu;
- klasyfikacja Klientów ze względu na stopień związanego z nimi ryzyka, a tym samym umożliwienie wielowymiarowej oceny portfela i podejmowania efektywniejszych decyzji menedżerskich;
- monitorowanie i prognozowanie jakości portfela kredytowego;
- ułatwienie oceny dotychczasowej polityki kredytowej oraz szybsze wprowadzanie zmian w procesach decyzyjnych (w szczególności pozwala to na szybszą diagnozę i eliminację potencjalnych nieprawidłowości), przeznaczonych do oceny ryzyka kredytowego Klientów segmentu biznesowego oraz Klientów indywidualnych.

Dodatkowo Bank korzysta z ocen wiarygodności kredytowej nadawanych przez zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej (agencje ratingowe) takie jak:

- Fitch Ratings;
- Moody's Investors Service;
- Standard and Poor's Ratings Services.

Na dzień 31 grudnia 2012 r. Bank stosował oceny wiarygodności kredytowej przyznawane przez zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej dla następujących klas ekspozycji:

- ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec rządów i banków centralnych;
- ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec instytucji.

Bank dokonuje kwartalnego przeglądu aktualnych ocen wiarygodności kredytowej dostępnych na autoryzowanych stronach internetowych zewnętrznych instytucji wiarygodności kredytowej (Fitch Ratings, Moody's Investors Service, Standard and Poor's Ratings Services) oraz w serwisie Reuters. Aktualne oceny Bank wykorzystuje w procesie wyliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego.

Kwoty ekspozycji kredytowych, którym Bank przypisał stopnie wiarygodności kredytowej na podstawie zewnętrznych ocen wiarygodności kredytowej, prezentuje poniższa tabela, gdzie 1 oznacza najwyższy stopień wiarygodności kredytowej, a 4 najniższy. Poniższe ekspozycje nie kwalifikowały się pod pomniejszenia z tytułu technik ograniczania ryzyka kredytowego.

tys. zł

Stopień wiarygodności kredytowej	Ekspozycja bilansowa netto	Ekspozycja pozabilansowa netto
1	903	17 178
2	330 927	80 899
3	20 441	937
4	110	6

5.8 Identyfikacja ryzyka kredytowego

W regulacjach wewnętrznych Banku przyjęto szeroki zakres raportowania w odniesieniu do ryzyka kredytowego. W założeniu raportowanie ma być narzędziem do identyfikacji zagrożeń i sprawnego zarządzania ryzykiem w Banku. Raportowanie odbywa się na poziomie każdego z obszarów identyfikacji ryzyka. Raporty przygotowywane są z miesięczną, tygodniową lub dzienną częstotliwością, w zależności od zdefiniowanego zapotrzebowania.

Bank identyfikuje zarówno czynniki wewnętrzne i zewnętrzne wystąpienia ryzyka kredytowego. Skoncentrowane są one w obrębie określonych obszarów funkcjonowania Banku, a mianowicie:

- **Produkt** – w obszarze tym definiuje się wszystkie rodzaje ryzyka, które mogą mieć związek z określonym produktem, w sensie pojedynczego przypadku, jak również całego portfela kredytów;
- **Zabezpieczenia** – na tej płaszczyźnie weryfikacji poddana zostaje prawidłowość przyjęcia zabezpieczenia, jego wartość i terminowość oraz poprawność sporządzania dokumentacji związanej z zabezpieczeniem. Istotne znaczenie dla ograniczenia ryzyka kredytowego ma także badanie sprawności wdrażania znowelizowanych przepisów dotyczących prawnego zabezpieczania wiarygodności oraz stosowanie aktualnych standardów postępowania przy zabezpieczaniu wiarygodności;
- **Klient** – w tym zakresie badaniu zostaje poddany pojedynczy Klient, jak również weryfikowane są wyodrębnione homogeniczne grupy Klientów pod względem jakości tworzonego portfela;
- **Proces + regulacje** – weryfikacji zostaje poddana jakość oraz efektywność procesu kredytowego, administracji kredytowej, monitoringu, windykacji i restrukturyzacji oraz współpracy z zewnętrznymi podmiotami windykacji, jak również zgodność regulacji bankowych sterujących tymi procesami z przepisami zewnętrznymi;
- **Systemy** – w szczególności weryfikacji poddane zostają: system wspierający proces kredytowania oraz system wsparcia monitoringu i windykacji, a także efektywność ich zastosowania, jak również kompletność listy przypadków, dla których zaistniała konieczność ich wykorzystania;
- **Kanały dystrybucji** – sprawdzeniu poddana zostaje efektywność i szkodowość funkcjonowania przyjętych w Banku kanałów dystrybucji;
- **Pracownicy** – badaniu poddana zostaje prawidłowość stosowania polityki kompetencji oraz następuje rozpoznanie ewentualnych nieprawidłowości, które mogły zaistnieć podczas procesu kredytowego;
- **Warunki zewnętrzne** - z czynników zewnętrznych szczególnemu badaniu zostają poddane: poziom rynkowych stóp procentowych; kursy walutowe; stopa bezrobocia; tempo wzrostu gospodarczego i produkcji sprzedanej oraz inne wskaźniki koniunktury;
- **Poprawność systemu zarządzania ryzykiem kredytowym** – okresowa weryfikacja poprawności przyjętych, w systemie, założeń dotyczących prowadzonej polityki zarządzania ryzykiem kredytowym Banku.

Każdy ze zdefiniowanych obszarów funkcjonowania Banku podlega szczegółowej analizie pod względem identyfikacji możliwych do wystąpienia ryzyk kredytowych.

5.9 Pomiar i szacowanie ryzyka kredytowego

Bank gromadzi informacje w celu:

- zapobiegania ewentualnym zjawiskom przestępczym;
- unikania sytuacji udzielenia kredytu osobie już niewypłacalnej;
- wykonania analizy oraz oceny zdolności i wiarygodności kredytowej Klienta;
- wykonania monitoringu sytuacji na rachunkach Klienta;
- wykonania monitoringu sytuacji ekonomiczno-finansowej Klienta;
- wykonania monitoringu homogenicznie wyodrębnionej części portfela;
- zbadania efektywności procesów;
- zbadania dochodowości procesów (w tym kalkulacja kosztów przeprowadzonych procesów);
- zbadania szkodowości portfeli kredytowych dla zdefiniowanych podportfeli Banku.

Dane służące do pomiaru ryzyka kredytowego czerpane są z różnych systemów, zarówno wewnętrznych systemów Banku, jak i baz zewnętrznych. W szczególności informacje pochodzą z:

- wewnętrznych, bankowych baz danych – głównym źródłem danych jest hurtownia danych, która gromadzi informacje z:
 - systemu centralnego;
 - systemu do weryfikacji kredytowej;
 - systemu scoringowego;
 - systemu ratingowego;
 - systemu wsparcia monitoringu i windykacji;
 - repozytorium dokumentów;
- dostępnych źródeł zewnętrznych, w tym z baz Biura Informacji Kredytowej, Biura Informacji Gospodarczej, Centralnej Bazy Danych – Bankowy Rejestr, Centralnej Bazy Danych – Dokumenty Zastrzeżone.

Pomiar ryzyka odbywa się, zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku, w odniesieniu do najważniejszych obszarów identyfikacji ryzyka, m.in. dla poszczególnych produktów, ustanowionych zabezpieczeń, procesów, procedur i zasad funkcjonowania systemów, w odniesieniu do wszystkich kanałów dystrybucji i warunków zewnętrznych. Pomiar ryzyka realizowany jest także w oparciu o system limitów koncentracji w odniesieniu do branż i podmiotów.

5.10 Przegląd ekspozycji kredytowych pod kątem tworzenia odpisów aktualizujących i rezerw

Bank kształtuje politykę odpisów i rezerw na należności w postaci kredytów i pożyczek zgodnie z wymogami MSR i MSSF ze szczególnym uwzględnieniem Rekomendacji R Komisji Nadzoru Finansowego. Bank bada wszystkie ekspozycje kredytowe pod względem utraty wartości poprzez monitoring i rejestrację zdarzeń uznanych za świadczące o utracie wartości. Dla ekspozycji, w odniesieniu do których takie zdarzenie wystąpiło i które Bank uznaje za indywidualnie znaczące, przeprowadzana jest przez eksperta indywidualna analiza pod kątem szacowania wartości ekspozycji możliwej do odzyskania ze szczególnym uwzględnieniem szacowanych odzysków z egzekucji zabezpieczeń. Wartość ekspozycji możliwej do odzyskania, które nie są indywidualnie znaczące i dla których można wyodrębnić grupy homogeniczne pod względem ryzyka, wyznaczana jest zgodnie z obowiązującym w Banku modelem wyceny grupowej. W przypadku stwierdzenia, iż wartość ekspozycji nie jest możliwa do odzyskania w kwocie odpowiadającej wycenie bilansowej składnika aktywów, tworzony jest odpis aktualizujący, w wysokości równej różnicy wartości księgowej składnika aktywów i jego wartości godziwej, który stanowi koszt Banku.

Bank tworzy odpisy na poniesione lecz niezareportowane straty szacowane względem całego portfela ekspozycji, dla których nie stwierdzono utraty wartości na poziomie pojedynczej ekspozycji. Odpis ten szacowany jest z wykorzystaniem wewnętrznego modelu, który uwzględnia charakterystykę wyodrębnionych przez Bank homogenicznych grup należności oraz stopień zabezpieczenia kredytu. Parametry modelu zostały oszacowane na podstawie dostępnych danych historycznych oraz korekty eksperckiej.

Na dzień 31 grudnia 2012 r.:

- odpis na poniesione lecz niezareportowane straty wyniósł 72 mln zł w odniesieniu do należności Banku w postaci kredytów i pożyczek. Odpis oszacowano względem portfela należności niepozostających w utracie wartości z wykorzystaniem wewnętrznego modelu obowiązującego w Banku. Nie stwierdzono konieczności zmiany wysokości odpisu wskutek zdarzeń po dacie bilansowej;
- odpis aktualizujący na należności w utracie wartości wyniósł 500 mln zł w odniesieniu do należności Banku w postaci kredytów i pożyczek oraz 4 mln zł w odniesieniu do instrumentów finansowych kwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży. Odpis oszacowano z wykorzystaniem analizy scenariuszowej (wycena indywidualna) oraz modelu

statystycznego (wycena grupowa). Nie stwierdzono konieczności zmiany wysokości odpisu wskutek zdarzeń po dacie bilansowej;

- w zakresie ekspozycji, dla których zidentyfikowano przesłanki utraty wartości, pozycje zabezpieczone stanowiły 34% zaangażowania, natomiast odpis aktualizujący w przypadku tych ekspozycji wyniósł 68,2 mln zł. Przez ekspozycje zabezpieczone rozumie się te pozycje, do których przypisane są zabezpieczenia i wg szacunków Bank będzie mógł się z nich zaspokoić do wysokości całości lub części zaangażowania;
- w zakresie ekspozycji, dla których zidentyfikowano przesłanki utraty wartości, pozycje przeterminowane stanowiły 70,4% zaangażowania, natomiast odpis aktualizujący w przypadku tych ekspozycji wyniósł 448,7 mln zł. Przez ekspozycje przeterminowane rozumie się ekspozycje, dla których opóźnienie w spłacie przekracza 90 dni.

Dodatkowo ekspozycje dzielone są na kategorie należności: normalna; pod obserwacją; poniżej standardu; wątpliwa; stracona zgodnie z zasadami Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 17 grudnia 2008 roku w sprawie zasad tworzenia rezerw. Automatyczne wyznaczenie kategorii należności odbywa się w codziennie na podstawie przesłanek zarejestrowanych w systemie centralnym Banku.

5.11 Monitorowanie ryzyka kredytowego klientów indywidualnych oraz biznesowych

Wszystkie ekspozycje kredytowe Klientów Indywidualnych oraz Biznesowych podlegają monitoringowi oraz bieżącej klasyfikacji do właściwych ścieżek procesowych.

Przegląd ekspozycji obejmuje następujące obszary:

- klient, w szczególności w zakresie:
 - zdolności kredytowej (w tym ewentualnego wpływu potencjalnych zmian kursów walut i stóp procentowych na zdolność kredytową);
 - pojawienia się sygnałów sugerujących, iż w przyszłości Klient ten może mieć problemy z prawidłową realizacją swoich zobowiązań;
 - dodatkowo, w przypadku Klienta Biznesowego:
 - i. analizy sytuacji ekonomiczno-finansowej;
 - ii. powiązań kapitałowo-organizacyjnych klientów;
 - iii. branży;
 - iv. inspekcji klienta;
 - pojawienia się sygnałów mogących negatywnie wpłynąć na prawidłowości realizacji jego zobowiązań w przyszłości;
- poszczególne produkty kredytowe, w szczególności w zakresie:
 - adekwatności wpływów na rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy;
 - użycia przyznanego limitu na karcie kredytowej, limitu odnawialnego w rachunku;
 - możliwości odnowienia karty kredytowej;
 - terminowości spłat;
- umowy kredytowe, w szczególności w zakresie:
 - wykorzystania kredytu w przypadku kredytów transzowych;
 - realizacji szczegółowych warunków umowy/porozumienia;
 - monitorowania ustanowienia zabezpieczenia;
- zabezpieczenia, w szczególności w zakresie:
 - wartości przyjętych zabezpieczeń;
 - adekwatności przyjętych zabezpieczeń;
 - odnowienia zabezpieczenia;
- odpisy aktualizujące oraz rezerwy, w szczególności w zakresie:

- prawidłowości tworzenia i rozwiązywania odpisów aktualizujących wartość zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości w oparciu o zidentyfikowane przesłanki;
- prawidłowości tworzenia i rozwiązywania rezerw celowych, w tym weryfikacji poprawności ujednolicania kategorii należności oraz wyznaczania wysokości rezerwy z uwzględnieniem wartości pomniejszających podstawę tworzenia rezerwy celowej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów.

5.12 Podstawowe informacje o portfelu kredytowym

Struktura geograficzna ekspozycji bilansowej w rozbiciu na klasy ekspozycji wg stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. prezentuje poniższa tablica.
tys. zł

OBSZAR GEOGRAFICZNY/TYP EKSPOZYCJI	EKSPOZYCJE LUB EKSPOZYCJE WARUNKOWE WOBEC INSTYTUCJI	EKSPOZYCJE LUB EKSPOZYCJE WARUNKOWE WOBEC ORGANÓW ADMINISTRACJI I PODMIOTÓW NIEPROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ	EKSPOZYCJE LUB EKSPOZYCJE WARUNKOWE WOBEC PRZEDSIĘBIORCÓW	EKSPOZYCJE LUB EKSPOZYCJE WARUNKOWE ZABEZPIECZONE NA NIERUCHOMOŚCIACH	EKSPOZYCJE LUB WARUNKOWE EKSPOZYCJE DETALICZNE	EKSPOZYCJE PRZETERMINOWANE
Dolnośląskie	221 910	2	264 706	553 030	625 769	26 774
Kujawsko-Pomorskie	0	51	124 171	157 165	237 742	12 046
Lubelskie	0	87	13 916	143 687	238 014	6 365
Lubuskie	0	0	16 582	99 729	131 819	4 315
Łódzkie	0	1	127 736	192 769	315 353	35 707
Małopolskie	0	1 932	258 426	588 351	465 297	20 066
Mazowieckie	187 252	14 696	916 898	1 361 127	1 136 575	54 791
Opolskie	0	0	45 016	63 544	120 211	2 610
Podkarpackie	0	122	114 720	248 464	210 417	10 912
Podlaskie	0	0	37 230	140 433	142 350	3 939
Pomorskie	0	3	142 964	651 149	389 702	36 350
Śląskie	34 947	408	111 758	389 600	928 630	60 297
Świętokrzyskie	0	0	88 104	121 746	119 956	3 342
Warmińsko-Mazurskie	0	0	75 630	159 423	128 133	4 676
Wielkopolskie	0	1	233 318	545 695	509 904	29 430
Zachodniopomorskie	0	49	14 991	166 389	192 913	7 512
Inne	448 449	0	63 563	69 806	9 491	181
Razem	892 558	17 352	2 649 729	5 652 107	5 902 276	319 313
Średnia kwota ekspozycji	1 029	54	1 287	225	11	16

Struktura branżowa ekspozycji bilansowej w rozbiu na klasy ekspozycji wg stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. (dotyczy tylko Klientów Biznesowych):

tys. zł

BRANŻA/KLASA EKSPOZYCJI	EKSPOZYCJE LUB EKSPOZYCJE WARUNKOWE WOBEC INSTYTUCJI	EKSPOZYCJE LUB EKSPOZYCJE WARUNKOWE WOBEC ORGANÓW ADMINISTRACJI I PODMIOTÓW NIEPROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ	EKSPOZYCJE LUB EKSPOZYCJE WARUNKOWE WOBEC PRZEDSIĘBIORCÓW	EKSPOZYCJE LUB EKSPOZYCJE WARUNKOWE WOBEC SAMORZĄDÓW TERYTORIALNYCH I WŁADZ LOKALNYCH	EKSPOZYCJE LUB EKSPOZYCJE WARUNKOWE ZABEZPIECZONE NA NIERUCHOMOŚCIACH	EKSPOZYCJE LUB EKSPOZYCJE WARUNKOWE EKSPOZYCJE DETALICZNE	EKSPOZYCJE PRZETERMINOWANE
ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBOWIĄZKOWE ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNE	0	0	0	0	0	0	0
BUDOWNICTWO	0	0	316 026	0	606 921	147 577	37 231
DOSTAWA WODY; GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI I ODPADAMI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z REKULTYWACJĄ	0	0	33 215	0	3 001	11 099	338
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA	142 982	0	119 078	0	11 874	19 243	424
DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	0	25	22 868	0	54 638	43 498	2 983
DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA	0	0	147 746	0	87 379	39 916	952
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ	0	3	0	0	6 591	2 986	61
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI	0	0	43 583	0	434 080	35 887	31 019
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI	0	0	18 512	0	100 981	15 791	8 310
EDUKACJA	0	2 166	6 001	0	1 427	6 499	540
GÓRNICTWO I WYDOBYWANIE	0	0	21 380	0	741	7 107	23
HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE	0	0	648 647	0	512 067	507 853	42 322
INFORMACJA I KOMUNIKACJA	0	0	100 566	0	9 434	39 715	1 351
OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA	0	1	33 789	0	35 972	24 294	216

POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	0	9 460	4	0	7 919	10 376	179
PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	0	0	609 599	0	792 979	278 649	38 167
ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO	0	0	18 773	0	17 393	7 338	254
TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	0	0	31 718	0	48 494	213 349	9 300
WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ, PARĘ WODNĄ, GORĄCĄ WODĘ I POWIETRZE DO UKŁADÓW KLIMATYZACYJNYCH	0	0	55 636	0	9 603	3 818	3
INNE	0	0	0	0	0	47 116	643
RAZEM	142 982	11 655	2 227 141	0	2 741 494	1 462 111	174 316

Struktura geograficzna ekspozycji bilansowej będących w utracie wartości wraz z utworzonymi na te ekspozycje odpisami z tytułu utraty wartości wg stanu na dzień 31 grudnia 2012 r.

tys. zł

OBSZAR GEOGRAFICZNY	EKSPOZYCJA BILANSOWA NETTO	ODPIS Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI
Łódzkie	48 986	33 485
Małopolskie	63 450	35 009
Mazowieckie	195 393	105 112
Opolskie	16 905	13 027
Podkarpackie	39 923	23 600
Podlaskie	16 366	11 824
Pomorskie	113 366	56 279
Śląskie	195 418	110 511
Świętokrzyskie	13 456	8 426
Warmińsko-Mazurskie	18 179	12 594
Wielkopolskie	101 967	73 492
Zachodniopomorskie	29 282	19 746
Inne	922	678
Razem	853 613	503 783

Struktura branżowa ekspozycji bilansowej będących w utracie wartości wraz z utworzonymi na te ekspozycje odpisami z tytułu utraty wartości wg stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. (dotyczy tylko Klientów Biznesowych):

tys. zł

BRANŻA	EKSPOZYCJA BILANSOWA NETTO	ODPIS Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI	ZMIANA ODPIŚÓW W 2012 R.
BUDOWNICTWO	121 534	68 599	57 655
DOSTAWA WODY; GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI I ODPADAMI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z REKULTYWACJĄ	2 059	1 658	252
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA	2 291	1 651	406
DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	9 534	7 080	3 051
DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA	5 133	3 761	1 369
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ	1 021	881	-8
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI	33 955	1 141	556
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI	9 249	3 991	2 079
EDUKACJA	1 156	749	606
GÓRNICTWO I WYDOBYWANIE	879	514	113
HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE	157 974	83 520	25 535
INFORMACJA I KOMUNIKACJA	6 209	4 034	3 113
OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA	1 461	1 166	151
POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	882	777	216
PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	66 223	32 617	18 338
ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO	634	552	123
TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	27 661	16 794	7 585
WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ, PARĘ WODNĄ, GORĄCĄ WODĘ I POWIETRZE DO UKŁADÓW KLIMATYZACYJNYCH	28	25	14
INNE	2 657	2 087	882
RAZEM	450 540	231 597	122 036

Struktura ekspozycji bilansowej według okresów zapadalności w podziale na klasy ekspozycji wg stanu na dzień 31 grudnia 2012 r.

tys. zł

ZAPADALNOŚĆ/ TYP EKSPOZYCJI	EKSPOZYCJE LUB EKSPOZYCJE WARUNKOWE WE WOBEC INSTYTUCJI	EKSPOZYCJE LUB EKSPOZYCJE WARUNKOWE WOBEĆ ORGANÓW ADMINISTRACJI I PODMIOTÓW NIEPROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ	EKSPOZYCJE LUB EKSPOZYCJE WARUNKOWE WOBEĆ PRZEDSIĘBIORCÓW	EKSPOZYCJE LUB EKSPOZYCJE WARUNKOWE ZABEZPIECZONE NA NIERUCHOMOŚCIACH	EKSPOZYCJE LUB EKSPOZYCJE WARUNKOWE WE EKSPOZYCJI DETALICZNE	EKSPOZYCJE PRZETERMINOWANE
<= 3M	547 220	13 936	437 286	261 988	217 286	218 081
> 3M <= 6M	19 644	2 832	440 269	260 094	245 650	5 550
> 6M <= 1Y	26 173	134	737 425	533 297	454 693	3 547
> 1Y <= 2Y	139 695	76	277 397	318 762	251 444	12 560
> 2Y <= 5Y	117 826	374	408 357	392 364	1 178 500	16 796
> 5Y <= 10Y	0	0	215 958	692 385	2 870 871	46 924
> 10Y	42 000	0	133 037	3 193 217	683 832	15 855
Razem	892 558	17 352	2 649 729	5 652 107	5 902 276	319 313

Zmiany stanów odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości

tys. zł

	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2011
Bilans otwarcia	301 022	144 878
Zmiany odpisów:	202 761	156 144
Zwiększenia	481 480	311 126
Zmniejszenia	-221 247	-153 089
Inne zmiany	-56 989	-2 285
Różnice kursowe	-483	392
Bilans zamknięcia	503 783	301 022

6. Ryzyko rynkowe

6.1 Zarządzanie ryzykiem rynkowym

Najważniejszym celem, w kontekście zarządzania ryzykiem rynkowym, jest zarządzanie ekspozycjami ryzyka Banku w taki sposób, aby oszacowana wartość związanymi z nimi i możliwymi do wystąpienia stratami mieściła się w granicach limitów przyjętych przez organa decyzyjne Banku.

Ryzyko rynkowe definiuje się jako prawdopodobieństwo poniesienia potencjalnej straty przez Bank, gdy zaistnieją niekorzystne zmiany cen rynkowych (ceny akcji, kursy walutowe, krzywe rentowności), czynników rynkowych (zmiennosc wycen instrumentów finansowych, korelacja zmian cen pomiędzy poszczególnymi instrumentami), a także zachowań klientów (zrywalność bazy depozytowej, wcześniejsze spłaty kredytów). Uwzględniając najważniejsze typy ryzyka, których źródło stanowią aktywa finansowe, można wyodrębnić ryzyko rynkowe, obejmujące swym zakresem ryzyko walutowe, ryzyko stopy procentowej oraz ryzyko płynności.

Proces zarządzania ryzykiem rynkowym zakłada realizację następujących celów:

- znaczące ograniczenie zmienności wyniku oraz zmian wartości ekonomicznej kapitałów własnych Banku;
- kształtowanie optymalnej, pod względem rentowności i potencjalnego wpływu na wartość ekonomiczną kapitału, struktury aktywów i pasywów (księga bankowa);
- dostarczanie klientom podstawowych produktów skarbowych wspomagających zarządzanie ryzykiem związanym z prowadzeniem ich działalności (cel zabezpieczający);
- zapewnienie wypłacalności oraz pełnej dostępności płynnych środków w każdym momencie działania oraz przy założeniu zaistnienia negatywnych scenariuszy rynkowych;
- zapewnienie zgodności funkcjonujących w Banku procesów z wymogami regulacyjnymi dotyczącymi zarządzania ryzykiem rynkowym oraz wysokością kapitałów własnych utrzymywanych w tym celu;
- zabezpieczenie przed ryzykiem rynkowym i jego ograniczenie. Strategia, metody ograniczenia ryzyka oraz procesy monitorowania skuteczności zabezpieczeń stosowane przez Bank w 2012 r. w ramach polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka zostały szczegółowo opisane w niniejszym dokumencie w punktach 6.1 – 6.9.

Bank wyróżnia następujące czynniki ryzyka rynkowego:

- kursy walutowe;
- indeksy stóp procentowych;
- ceny akcji;
- ceny towarów;
- spread kredytowy związany z ratingiem danego emitenta;
- parametry zmienności opcji.

Proces zarządzania ryzykiem rynkowym odbywa się w ramach przyjętej przez Bank polityki zarządzania ryzykiem rynkowym i obejmuje identyfikację, pomiar, monitorowanie i raportowanie ryzyka rynkowego. Ponadto dotyczy kontroli transakcji skarbowych poprzez ustalanie i weryfikację zasad ich zawierania, organizacji i wyceny.

W Banku funkcjonuje system limitów dla czynności działalności obciążonej ryzykiem rynkowym obejmujący wszystkie w/w czynniki ryzyka. Dodatkowo, poprzez funkcjonujące w Banku wymagania jakościowe, związane z procesem zarządzania ryzykiem (system kontroli wewnętrznej, wdrażanie nowych produktów, analiza ryzyka prawnego, analiza ryzyka operacyjnego), ograniczane są również ryzyka nie kwantyfikowalne, związane z prowadzeniem działalności skarbowej. W Banku funkcjonuje system limitów, który, zgodnie z najlepszymi praktykami rynkowymi i wymaganiami Komisji Nadzoru Finansowego, obejmuje wszystkie istotne czynniki dotyczące ryzyka rynkowego.

W Banku funkcjonują trzy rodzaje limitów, różniące się co do zakresu oraz sposobu funkcjonowania:

- limity podstawowe, obejmujące zbiorcze kategorie ryzyka na najwyższym poziomie agregacji (portfeli lub ryzyk) i ustanawiane decyzją Rady Nadzorczej w Polityce Zarządzania Aktywami i Pasywami;
- limity uzupełniające, ustanawiane przez Zarząd Banku, w odniesieniu do pojedynczych kategorii ryzyka lub portfeli i mające na celu zaadresowanie szczegółowych aspektów ryzyka. Limity te mają również na celu uniknięcie koncentracji ryzyka pochodzącego z określonego rynku;
- limity stress-test ograniczające maksymalną ekspozycję Banku na ryzyko, które są wprowadzane decyzją Zarządu Banku.

Limity obowiązują w każdym momencie prowadzenia działalności Banku (również w trakcie dnia), niezależnie od częstotliwości weryfikowania i raportowania poziomu ich wykorzystania.

Przekroczenia limitów nie są dopuszczalne i w żadnym wypadku nie mogą wynikać ze świadomej decyzji lub działań osób odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem rynkowym. Sposób postępowania na wypadek ewentualnych przekroczeń limitów określają Zasady Zarządzania Ryzykiem Rynkowym (natychmiastowa rekomendacja dla Zespołu Transakcji Międzybankowych związana z usunięciem przekroczenia limitu, natychmiastowa informacja dla Komitetu ALCO, informacja na następnym posiedzeniu Rady Nadzorczej).

Jednostka odpowiedzialna za raportowanie przekroczeń limitów (Departament Zarządzania Ryzykiem Finansowym), formułuje również zalecenia odnośnie sposobu dalszego postępowania. Właściciel limitu (Rada Nadzorcza, Komitet ALCO) może podjąć decyzję w zakresie zaakceptowania czasowego przekroczenia limitu lub też zlecić wprowadzenie procedur uniemożliwiających wystąpienie przekroczenia limitu w przyszłości.

6.2 Stosowane modele i miary ryzyka

Wielkość punktu bazowego (bpv – basis point value)

Wielkość bpv określa szacowaną zmianę wyceny danej transakcji / pozycji w wyniku przesunięcia krzywej dochodowości w danym jej punkcie o 1 punkt bazowy. Wartości bpv mierzone są w każdym punkcie krzywej oraz w odniesieniu do każdej waluty.

Zmienność wyniku odsetkowego

Zmienność wyniku odsetkowego w odniesieniu do zmiany krzywej dochodowości (w jednym jej punkcie lub na całej długości) mierzona jest przy pomocy wrażliwości wyniku odsetkowego. Miara ta agreguje wpływ zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy wszystkich pozycji w Banku, biorąc pod uwagę formułę przeszacowania transakcji, jej bieżące oprocentowanie oraz założenia odnośnie sposobu zachowania Banku w odniesieniu do indeksów odsetkowych zarządzanych przez Bank. Standardowo wrażliwość wyniku odsetkowego mierzona jest w odniesieniu do bieżącej pozycji stopy procentowej i przy założeniu określonego scenariusza rozwoju stóp procentowych w przyszłości, możliwe jest jednak przeprowadzenie symulacji w odniesieniu do prognozowanych zmian w bilansie (wolumenach i strukturze) Banku.

Zmienność wyniku odsetkowego nie obejmuje wpływu zmian stóp procentowych na wyniki wykraczające poza horyzont prognozy, stąd też nie stanowi miary całkowitej (ekonomicznej) ekspozycji Banku na ryzyko stopy procentowej.

Zmiana wartości ekonomicznej kapitału

Wartość ekonomiczna kapitału definiowana jest jako różnica wartości bieżącej (rynkowej) aktywów i pasywów i określa rynkową wartość zobowiązania Banku wobec akcjonariuszy. Zmiana wartości ekonomicznej kapitału określa wpływ zmian krzywej dochodowości na wartość bieżącą aktywów i pasywów. Miara ta uwzględnia wszystkie przyszłe przepływy, stąd też jest całkowitą (ekonomiczną) miarą ryzyka stopy procentowej Banku. Wrażliwość wyniku odsetkowego, mierzona w długich okresach, podaje wartości zbliżone do zmiany wartości ekonomicznej kapitału.

Model wartości zagrożonej (VaR)

Wartość VaR określa poziom strat, których przekroczenie w danym okresie (horyzont czasowy) nie powinno wystąpić z określonym, wysokim prawdopodobieństwem (poziom ufności). Bank oblicza wielkość VaR, w odniesieniu do wszystkich liniowych czynników ryzyka, stosując metodę wariancji-kowariancji. Przyjęty został dziesięciodniowy horyzont utrzymywania pozycji oraz 99% poziom ufności. Szczegółowy opis modelu VaR zawarty został w regulacjach wewnętrznych Banku. Przeliczanie dziesięciodniowego VaR na jednoroczny wyznacza się poprzez przemnożenie wartości przez pierwiastek różnicy czasu (250 dni – przybliżona liczba dni sesyjnych w roku)

Miary ryzyka dla opcji

Ryzyko opcji mierzone jest poprzez standardowe miary odnoszące się do wrażliwości (pochodnych cząstkowych) wartości opcji w odniesieniu do poszczególnych czynników mających wpływ na wycenę opcji, takich jak: ceny instrumentu bazowego (Delta); zmienności (Vega); stopy procentowej (Ro) oraz czasu (Theta).

6.3 Struktura organizacyjna w zakresie procesu zarządzania i kontroli ryzyka rynkowego

W obrębie poszczególnych funkcji istnieje jasny rozdział kompetencji i odpowiedzialności oraz zasad, określonych wewnętrznymi regulacjami. Komórką bezpośrednio odpowiedzialną za zarządzanie i kontrolę ryzyka rynkowego jest Departament Zarządzania Ryzykiem Finansowym.

Rolą Departamentu Zarządzania Ryzykiem Finansowym (DZR) jest monitorowanie oraz definiowanie sposobu, w jaki realizowane są poszczególne polityki zarządzania ryzykiem rynkowym. Ponadto DZR odpowiada za:

- analizę i raportowanie profilu ryzyka rynkowego Banku;
- rekomendowanie bieżących działań związanych z zarządzaniem ryzykiem księgi bankowej, w tym portfeli modelowych;
- gwarantowanie jednolitej terminologii i metod używanych w Banku w odniesieniu do ryzyk finansowych;
- wyznaczanie wielkości kapitału ekonomicznego na pokrycie ryzyka rynkowego;
- wspieranie oraz obsługa działalności ALCO;
- tworzenie wszelkich regulacji definiujących proces zawierania transakcji skarbowych na rynku międzybankowym i z klientami Banku;
- tworzenie wzorów dokumentacji używanej w transakcjach z klientami;
- koordynowanie procesu wprowadzania nowych produktów skarbowych i ocena ryzyka związanego z nowym produktem;
- rozwój systemu limitów i narzędzi służących do ich obliczania.

Zawieranie transakcji skarbowych z klientami Banku leży w gestii Departamentu Sprzedaży Produktów Skarbowych, natomiast wyłączne prawo do zawierania transakcji na rynku międzybankowym należy do Zespołu Transakcji Międzybankowych.

Należy podkreślić, że Zespół Transakcji Międzybankowych posiada wyłączne kompetencje do utrzymywania otwartych pozycji ryzyka rynkowego w ramach księgi handlowej, oraz zawierania transakcji skarbowych na rachunek własny Banku. Celem zawierania transakcji może być zarządzanie ryzykiem pozycji portfela handlowego w ramach ustanowionych limitów oraz realizacja polityki w zakresie zarządzania ryzykiem księgi bankowej prowadzonej w ramach ustanowionych limitów.

Za niezależność bieżącej kontroli wewnętrznej działalności skarbowej, w tym rozliczania transakcji, odpowiedzialny jest Departament Operacji. Departament Operacji funkcjonuje jako jednostka w pełni niezależna od Departamentu Sprzedaży Produktów Skarbowych. Dodatkowo, szczelność i dokładność nadzoru sprawowanego przez Departament Operacji jest podstawą do ograniczenia ryzyka operacyjnego związanego z działalnością skarbową Banku.

Nadzór nad wyżej wymienionymi jednostkami Banku został rozdzielony do szczebla Członka Zarządu, co stanowi dodatkowy czynnik gwarantujący niezależność ich działania. Pełna struktura organizacyjna oraz podział kompetencyjny zostały szczegółowo zdefiniowane przez Zarząd Banku w Regulaminie Organizacyjnym Centrali. Poza wymienionymi wyżej komórkami organizacyjnymi, w procesie zarządzania ryzykiem rynkowym aktywną rolę odgrywają Rada Nadzorcza i Zarząd Banku oraz Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO).

Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO, Komitet ALCO), sprawuje bieżącą kontrolę nad zarządzaniem ryzykiem rynkowym, w tym ryzykiem płynności. Podejmuje wszelkie decyzje z tym związane, o ile nie zostały one uprzednio zakwalifikowane do wyłącznych kompetencji Zarządu bądź Rady Nadzorczej.

Do obowiązków ALCO należy m.in.:

- sprawowanie bieżącej kontroli nad zarządzaniem ryzykiem rynkowym, zarówno związanym z księgą handlową, jak i księgą bankową, w tym wydawanie decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem dotyczącym obu ksiąg bankowych;
- akceptacja limitów operacji Banku na rynkach pieniężnych i kapitałowych;
- sprawowanie bieżącej kontroli nad zarządzaniem płynnością w Banku, zarówno związanej z księgą handlową, jak i księgą bankową;
- zlecenie działań związanych z pozyskaniem źródeł finansowania działalności Banku oraz nadzór nad realizacją Planu Finansowania;
- wydawanie decyzji w zakresie zarządzania Portfelami Modelowymi.

Podstawowe założenia strategii zarządzania ryzykiem rynkowym w Banku, przewidzianym w danym okresie budżetowym, przybierają formę Polityki Zarządzania Aktywami i Pasywami, opracowywanej przez Departament Zarządzania Ryzykiem Finansowym i przedstawianej przez Zarząd do akceptacji Radzie Nadzorczej. Polityka przedstawiana jest Radzie Nadzorczej w ramach akceptacji budżetu rocznego i obowiązuje do momentu jej następnej aktualizacji.

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem, m.in.:

- określając corocznie strategię Banku w zakresie zarządzania ryzykiem rynkowym poprzez akceptację Polityki Zarządzania Aktywami i Pasywami;
- akceptując strategię zarządzania ryzykiem rynkowym Banku, w tym głównych limitów ryzyka;
- kontrolując zgodność polityki Banku, w zakresie podejmowania ryzyka, ze strategią i planem finansowym Banku poprzez dokonywanie regularnego przeglądu profilu ryzyka rynkowego Banku na podstawie otrzymywanych raportów;
- rekomendując działania skierowane na zmianę profilu ryzyka Banku.

Zarząd Banku odpowiedzialny jest m.in. za:

- nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem rynkowym, monitorowanie i sprawozdawanie na temat ryzyka rynkowego;
- określanie odpowiedniej organizacji oraz podziału zadań w zakresie zawierania transakcji skarbowych;
- akceptację polityk i instrukcji regulujących zarządzanie ryzykiem rynkowym w Banku oraz sprawne funkcjonowanie systemów identyfikacji;
- wyznaczanie limitów szczegółowych dla ograniczenia ryzyka Banku oraz zapewnienie odpowiedniego mechanizmu ich monitorowania i powiadamiania o przekroczeniach.

Stosowane instrumenty ograniczania ryzyka zabezpieczają przed koncentracją ryzyka rynkowego Banku.

6.4 Raportowanie ryzyka rynkowego

W zakresie ryzyka rynkowego DZR sporządza:

- informację zbiorczą na temat ryzyka rynkowego dla Zarządu i Rady Nadzorczej, zawierającą szczegółowy opis profilu ryzyka Banku, omówienie wyników zarządzania aktywami i pasywami oraz przedstawienie poziomu wykorzystania limitów - minimum kwartalnie;
- raport na temat ryzyka rynkowego dla Komitetu ALCO, prezentowany na każdym regularnym posiedzeniu zgodnie z wymaganiami określonymi w regulaminie Komitetu;
- bieżące raporty zarządcze na temat wykorzystania limitów ryzyka rynkowego, zgodnie z określoną częstotliwością monitorowania limitów;

- raporty ad hoc wg zapotrzebowania określonego przez kierownictwo Banku.

Komitet ALCO może określić dodatkowe potrzeby raportowe w odniesieniu do pozostałych jednostek uczestniczących w procesie zarządzania ryzykiem rynkowym. Raportowanie ryzyka rynkowego przybiera ponadto formę kwartalnej informacji zbiorczej na temat ryzyka rynkowego, której odbiorcami są Zarząd i Rada Nadzorcza, gdzie zawarty będzie szczegółowy opis profilu ryzyka Banku oraz przedstawienie poziomu wykorzystania limitów.

6.5 Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej zdefiniowane jest jako ryzyko negatywnego wpływu poziomu rynkowych stóp procentowych na bieżący wynik lub wartość bieżącą netto kapitałów Banku. Ze względu na politykę ograniczania ryzyka w księdze bankowej Bank przywiązuje szczególną wagę do analizy specyficznych aspektów ryzyka stopy procentowej związanych z księgą bankową takich jak:

- ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania określane jako ryzyko zmiany wyniku odsetkowego Banku spowodowane różnicami w terminach zmiany stóp procentowych dla pozycji aktywów i pasywów, przy czym stosowane w Banku zasady mapowania przepływów pieniężnych na potrzeby pomiaru w/w ryzyka określają sposób postępowania w przypadku:
 - rachunków/pozycji o ustalonym terminie i harmonogramie spłaty oddzielnie dla stopy stałej oraz zmiennej – przepływy mapowane zgodnie z harmonogramem spłaty oraz terminami najbliższego przeszacowania stopy procentowej;
 - rachunków/pozycji o nieustalonym terminie i harmonogramie spłaty – przepływy mapowane na podstawie szacowanego terminu spłaty (zgodnego z założeniami stosowanymi do modelowania ryzyka płynności) oraz wg wyznaczonego poziomu elastyczności oprocentowania produktu w odniesieniu do zmian stóp rynkowych;
 - pozycji pochodnych – mapowanie przepływów zgodne z Uchwałą 76/2010 załącznik 2 (pozycje pierwotne);
 - przepływy z tytułu kredytów i depozytów uwzględniane są w pełnej wysokości tzn. bez uwzględnienia wcześniejszych spłat;
- ryzyko bazowe, określone jest jako wpływ nierównoległej zmiany różnych indeksów referencyjnych o zbliżonym terminie przeszacowania na wynik Banku;
- ryzyko opcji, oznacza ryzyko związane ze spadkiem wyniku odsetkowego Banku w przypadku wycofania się klienta z danej transakcji przed kontraktowym okresem zapadalności (wcześniejszą spłatą kredytu, zerwaniem depozytu);
- modelowanie rachunków o nieokreślonym terminie zapadalności oraz wysokości oprocentowania ustalanego przez Bank (np. dla depozytów bieżących);
- wpływ na ryzyko pozycji pozaodsetkowych (np. kapitał, majątek trwałe).

Pomiaru ekspozycji Banku na ryzyko stopy procentowej i kontroli wykorzystania przyjętych limitów dokonuje codziennie Departament Zarządzania Ryzykiem Finansowym. Raport z analizy ryzyka stopy procentowej jest prezentowany Komitetowi ALCO w cyklach miesięcznych oraz Zarządowi Banku i Radzie Nadzorczej kwartalnie.

Jedną z metod szacowania ekspozycji Banku na ryzyko stopy procentowej jest wyznaczanie wielkości BPV. Wielkość BPV określa szacowaną zmianę wyceny danej transakcji / pozycji w

wyniku przesunięcia krzywej dochodowości w danym jej punkcie o 1 punkt bazowy. Wartości BPV mierzone są w każdym punkcie krzywej oraz w odniesieniu do każdej waluty. Oszacowanie BPV na koniec 2012 r. przedstawia poniższa tabela.

tys. zł

Waluta	Do 6 mies.	6 mies.-1 rok	1 rok -3 lata	3 -5 lat	5 -10 lat	10 -15 lat	Łącznie
PLN	4,7	-24,5	-21,9	-62,9	-11,5	0	-116,1
EUR	10,2	-14,2	5,3	-6,7	0,2	0	-5,2
USD	13,5	-4,5	-0,7	0	0	0	8,3
CHF	0,3	0,4	-2,1	-2,3	0	0	-3,7
GBP	1,1	0,8	0	0	0	0	1,9
INNE	-0,4	0,1	-0,4	0	0	0	-0,7
Razem	29,4	-41,9	-19,8	-71,9	-11,3	0	-115,5

Statystyka BPV za okres styczeń – grudzień 2012 r.

tys. zł

Księga	Min	Średni	Max
Księga bankowa	-127,23	-11,85	86,17
Księga handlowa	-15,03	-1,51	9,82
Razem	-128,38	-13,35	95,06

Kolejną miarą ryzyka stopy procentowej stosowaną przez Bank jest wyliczana w cyklach miesięcznych zmienność wyniku odsetkowego w odniesieniu do zmiany krzywej dochodowości. Miara ta agreguje wpływ zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy wszystkich pozycji w Banku, biorąc pod uwagę formułę przeszacowania stopy procentowej dla transakcji, wysokość jej bieżącego oprocentowania oraz założenia odnośnie sposobu zachowania Banku w odniesieniu do indeksów odsetkowych zarządzanych przez Bank. Bank w kalkulacji zmienności wyniku odsetkowego przyjmuje dwa scenariusze: natychmiastowy wzrost oraz spadek stóp procentowych o 100 pb oraz ich utrzymanie się na tym samym poziomie przez okres 12 miesięcy.

Na koniec 2012 r. zmienność rocznego wyniku odsetkowego wyznaczono na następującym poziomie:

tys. zł

Zmiana wyniku odsetkowego		
Scenariusz	+100 pb	-100 pb
Zmiana wyniku	15 555,79	-22 295,66

Jednocześnie w celu szacowania poziomu ryzyka stopy procentowej Bank stosuje opisany wyżej model wartości zagrożonej (VaR). Mierzony tą metodą kapitał ekonomiczny na pokrycie ww. rodzaju ryzyka na koniec roku prezentuje poniższa tabela (99% VaR o horyzoncie 250 dni).

tys. zł

Księga	VaR
Księga bankowa	21 459
Księga handlowa ¹	3 657
Razem²	20 479

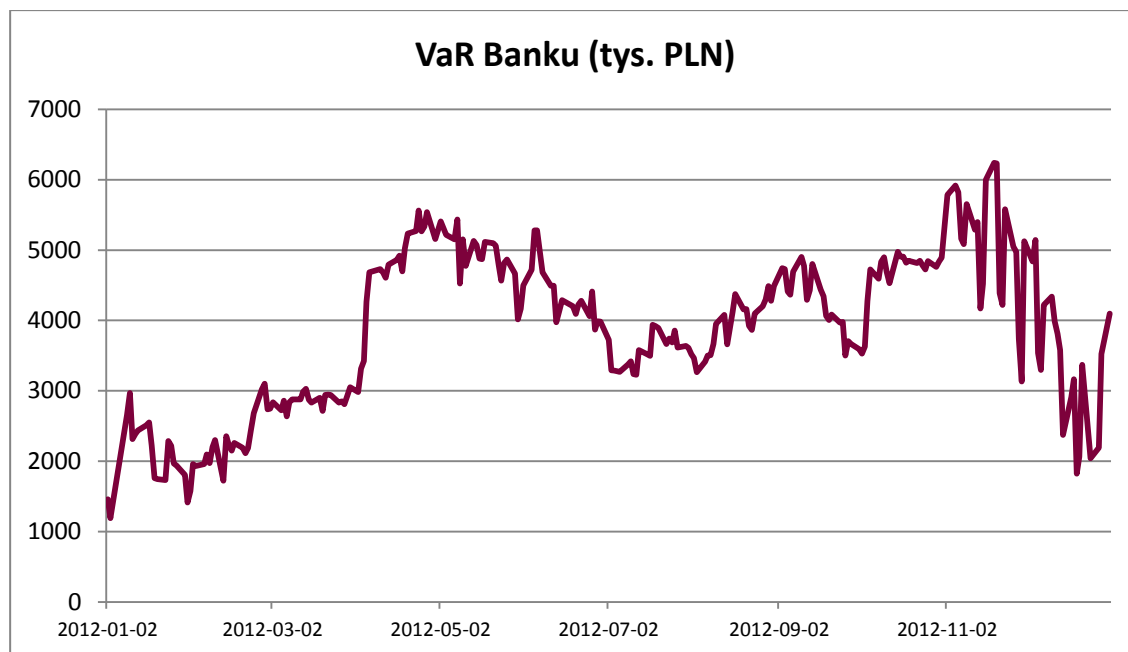
Statystyka VaR za okres styczeń – grudzień 2012 r.

tys. zł

Księga	Min	Średni	Max
Księga bankowa	4 999	18 746	34 674
Księga handlowa	2 243	4 145	7 389
Razem	5 945	19 186	31 211

¹ VaR księgi handlowej zawiera prezentowany powyżej VaR z tytułu ryzyka walutowego.

² j.w.

Limity ryzyka stopy procentowej w Banku obejmują wpływ zmian stóp procentowych na przyszły wynik odsetkowy, jak również wartość ekonomiczną kapitału Banku. Wykorzystanie limitu zmiany wartości ekonomicznej kapitału przy zmianie stóp procentowych o +/- 200 p.b. oraz przesunięciach nierównoległych przy scenariuszach +/- 100/400 p.b. (w tenorach 1M/10Y, zaś pomiędzy nimi interpolacja liniowa przesunięcia) wg stanu na koniec grudnia 2012 r. przedstawiono poniżej.

Waluta	Scenariusz					
	+400/+100	+100/+400	200	-200	-100/-400	-400/-100
PLN	-31 857	-22 519	-22 089	24 508	25 910	36 443
EUR	2 981	6 224	3 809	-2 777	-2 777	-2 765
USD	4 506	1 167	2 288	-548	-548	-548
CHF	-1 615	-1 147	-1 121	99	99	99
GBP	688	223	369	-113	-112	-112
Pozostałe	14	-27	-6	4	10	-12
Razem	-25 283	-16 079	-16 750	21 173	22 582	33 105

Ryzyko stopy procentowej jest transferowane z jednostek biznesowych do Zespołu Transakcji Międzybankowych będącego centralną i wyłączną jednostką odpowiedzialną za zarządzanie ryzykiem stopy procentowej (w ramach określonej polityki oraz limitów).

Wyceniając portfel papierów wartościowych emitentów innych niż rządowi Bank dodatkowo uwzględnia wpływ oceny emitenta i emisji w postaci spreadu na ryzyko kredytowe. Spread ten wyznaczany jest standardowo poprzez porównanie ceny z rynku pierwotnego (lub momentu zakupu papieru wartościowego) i kalkulowanej wówczas wyceny papieru wartościowego przy pomocy krzywej stóp procentowych odpowiedniej dla segmentu rynkowego. Spread podlega okresowej aktualizacji, jednak nie rzadziej niż w odstępach kwartalnych. Spread podlega również aktualizacji w okresach wystąpienia wiarygodnych kwotowań rynkowych, bądź pozyskania cen z transakcji o porównywalnym wolumenie. Wysokość spreadu ulega również zmianie na podstawie informacji o zmianie standingu finansowego emitenta papieru uzyskanych w trakcie monitoringu sytuacji kredytowej emitenta.

6.6 Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe zdefiniowane jest jako ryzyko wystąpienia straty spowodowanej zmianą kursów walutowych. Bank dodatkowo wyróżnia wpływ kursu walutowego na wyniki Banku w perspektywie długookresowej, który może mieć miejsce poprzez przewalutowanie przyszłych przychodów i kosztów walutowych po potencjalnie bardziej niekorzystnym kursie. Ryzyko związane z przyszłymi wynikami może być zarządzane w ramach walutowego portfela modelowego.

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem walutowym jest identyfikacja obszarów działalności Banku, które mogą być narażone na ryzyko walutowe i co za tym idzie, podejmowanie takich przedsięwzięć, które ograniczałyby, w sposób maksymalny, ewentualne straty poniesione z tytułu tego ryzyka. W ramach zarządzania ryzykiem walutowym Zarząd Banku określa profil ryzyka walutowego Banku, który musi cechować się zgodnością z obowiązującym planem finansowym Banku.

W ramach procesu zarządzania ryzykiem walutowym Bank zobowiązany jest do monitorowania wielkości i skali zajmowanych pozycji walutowych oraz dokonania pomiaru ryzyka na podstawie stosowanego modelu wartości zagrożonej, w ramach uchwalonych limitów. Uzupełnieniem do stosowanych limitów są dokonywane w Banku okresowe analizy potencjalnych scenariuszy, które mają na celu dostarczenie informacji o narażeniu Banku na ryzyko walutowe w sytuacji szokowych zmian kursów walutowych. Zarządzanie ryzykiem walutowym odbywa się m.in. poprzez nałożenie limitów i wartości progowych na ryzyko.

Całość ryzyka walutowego związanego z pozycjami księgi bankowej transferowane jest do Zespołu Transakcji Międzybankowych i zarządzane w ramach limitów ustanowionych dla księgi handlowej. Portfele księgi bankowej nie utrzymują otwartych pozycji walutowych.

W celu pomiaru ryzyka walutowego Bank stosuje model wartości zagrożonej (VaR - Value at Risk). Model VaR definiowany jest jako potencjalna wartość straty na utrzymywanych pozycjach walutowych związanych ze zmianami kursów walutowych, z zachowaniem założonego poziomu ufności oraz okresu utrzymania pozycji. Bank do wyznaczenia VaR stosuje metodę wariacji-kowariancji przy zachowaniu poziomu ufności równego 99%. Wielkość jest ustalana codziennie dla poszczególnych obszarów odpowiedzialnych za podejmowanie i zarządzanie ryzykiem zarówno indywidualnie jak i łącznie. Oszacowanie wartości zagrożonej Banku na koniec 2012 r. na portfelu walutowym, w horyzoncie czasowym wynoszącym 250 dni, kształtowało się na poziomie 454 552,37 zł z poziomem ufności 99%.

zł	
horyzont [dni]	250
VaR	454 552,37

Statystyka VaR na portfelu walutowym za okres styczeń – grudzień 2012 r. dla Alior Banku S. A.

tys. zł		
Min	Średni	Max
28,84	397,92	1 034,43

Pozycję walutową Alior Banku oraz wykorzystanie limitów walutowych na dzień 31 grudnia 2012 r. prezentuje poniższa tabela.

w mln waluty

Obciążenie limitu		
Waluty	Limit	Obciążenie
PLN (brutto)	10,0	2,2
PLN (netto)	5,0	1,8
Grupa A		
EUR	0,7	0,2
USD	0,7	0,2
CHF	0,5	0,0
GBP	0,5	0,1
Grupa B		
PLN (netto)	1,0	0,2
AUD	0,2	0,0
CAD	0,2	0,0
CZK	1,5	-0,2
DKK	1,0	0,1
NOK	1,0	-0,1
RUB	2,0	-0,1
SEK	1,0	0,3
Pozostałe	1,0	0,0
Towary	1,0	0,3

Wykorzystanie limitu stress-test dla pozycji walutowej, wyznaczane jako maksymalna strata, jaka byłaby osiągnięta przez Bank, w przypadku wystąpienia najbardziej niekorzystnej z dziennych zmian kursów walutowych, jakie wystąpiły w ciągu ostatnich minimum 4 lat na koniec grudnia 2012 r. wyniosło 41 707,23 zł.

6.7 Ryzyko płynności

Ryzyko płynności rozumiane jest w Banku jako ryzyko niemożności zrealizowania na dogodnych dla Banku warunkach i po rozsądnej cenie zobowiązań płatniczych, wynikających z pozycji bilansowych i pozabilansowych, które Bank posiada. Z ryzykiem płynności wiąże się nierozzerwalnie płynność finansowa, definiowana jako trwała zdolność wywiązywania się z wszelkich zobowiązań Banku, połączona z możliwością zapewnienia odpowiednich środków na zrealizowanie strategii Banku w zakresie wzrostu sumy bilansowej.

Polityka zarządzania ryzykiem płynności w Banku polega na zapewnieniu i utrzymywaniu zdolności Banku do wywiązywania się zarówno z bieżących, jak i przyszłych zobowiązań, przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów pozyskania płynności.

W ramach zarządzania ryzykiem płynności Bank realizuje następujące cele:

- zapewnienie w każdym momencie działalności Banku zdolności do terminowego regulowania wszelkich zobowiązań;
- utrzymanie na odpowiednim poziomie podstawowej rezerwy płynności na wypadek nagłego pogorszenia się sytuacji płynnościowej;
- minimalizowanie ryzyka przekroczenia zdefiniowanych w Banku limitów płynności;
- monitorowanie sytuacji płynnościowej Banku pod kątem wystąpienia sytuacji awaryjnej w celu uruchomienia Planu Awaryjnego utrzymania płynności;
- zapewnienie zgodności funkcjonujących w Banku procesów z polskimi wymogami regulacyjnymi, dotyczącymi zarządzania ryzykiem płynności.

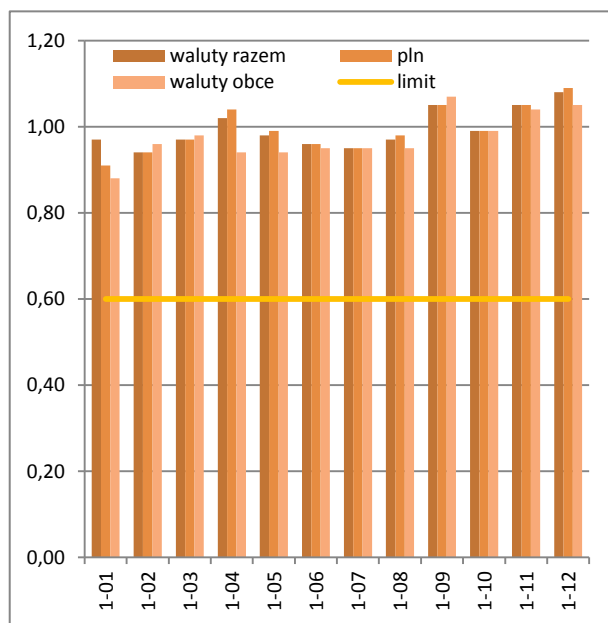
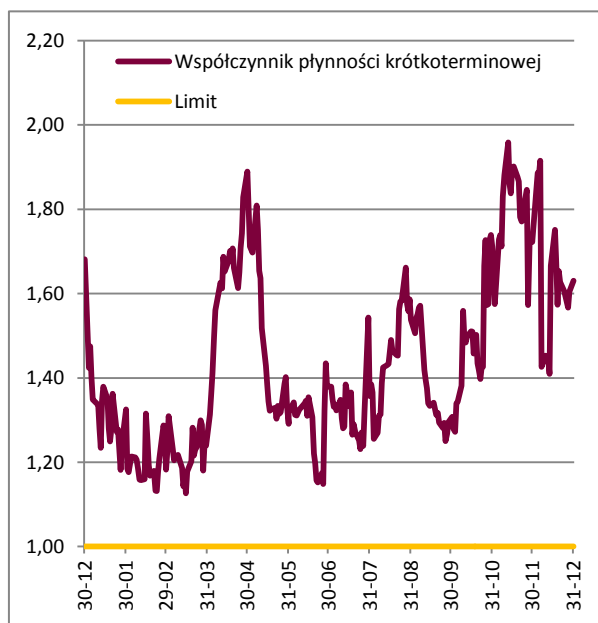
Powyższe cele realizowane są w sposób niezależny przez odpowiednie jednostki organizacyjne, których kompetencje i odpowiedzialności są jasno określone w wewnętrznych regulacjach.

W ramach procesu zarządzania płynnością Bank okresowo przeprowadza, w postaci raportów, analizy kategorii i czynników mających wpływ na aktualny i przyszły poziom płynności. Wśród wykorzystywanych miar zarządzania płynnością Bank wyróżnia współczynniki i powiązane z nimi limity następujących rodzajów płynności:

- płynność płatnicza, rozumiana jako zdolność do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty. Bank, w szczególności, w ramach zarządzania płynnością płatniczą skupia się na analizie płynności natychmiastowej oraz bieżącej (do 7 dni);
- płynność krótkoterminowa, definiowana jako zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni;
- płynność średnioterminowa rozumiana jest jako zdolność wykonania wszystkich zobowiązań w terminie zapadalności do 6 miesięcy;
- płynność długoterminowa to monitorowanie możliwości wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy.

Zarządzanie ryzykiem płynności płatniczej oraz krótkoterminowej obejmuje zdarzenia, które będą miały wpływ na płynność Banku w okresie od 1 dnia do 1 miesiąca. Zarządzaniem płynnością płatniczą i krótkoterminową zajmuje się Zespół Transakcji Międzybankowych. Departament Zarządzania Ryzykiem Finansowym, wykorzystującienne raporty, nadzoruje zarządzanie płynnością płatniczą i krótkoterminową.

Za kontrolę i monitorowanie płynności średnio i długoterminowej odpowiedzialny jest Departament Zarządzania Ryzykiem Finansowym, który sporządza w cyklu miesięcznym raporty omawiane na posiedzeniach Komitetu ALCO oraz prezentowane Zarządowi Banku.

Współczynnik płynności krótkoterminowej – iloraz rezerwy płynności do środków obcych niestabilnych

Współczynnik płynności długoterminowej – iloraz sumy pasywów o terminie wymagalności powyżej 1 roku do aktywów o terminie zapadalności powyżej 1 roku

Bank utrzymuje na wysokim poziomie bufor płynności, inwestując w dłużne papiery wartościowe rządowe oraz przedsiębiorstw o najwyższych ratingach, charakteryzujące się możliwością szybkiego upłynnienia, w zakresie ustalonych planem finansowym limitów. Poziom ten jest kontrolowany wskaźnikiem aktywów płynnych wobec bazy depozytowej, który na dzień 31.12.2012 r. kształtował się na poziomie 23%.

Bank stosuje szereg metod oceny sytuacji w obszarze płynności, obejmujące m.in. monitorowanie (w nawiasach wartości na koniec 2012 r.):

- wskaźnika bazy depozytowej wobec kredytów netto (1,15);
- stabilności bazy depozytowej (0,96), w tym zerwań depozytów (2 %);
- koncentracji depozytów (niski poziom);
- luki płynności bilansowej i pozabilansowej.

Analizę luki Bank przeprowadza w oparciu o urealnione przepływy pieniężne, uwzględniając m.in. następujące założenia:

- stabilność pasywów o nieokreślonych terminach wymagalności (np. rachunki bieżące, odnowienia depozytów);
- możliwość skrócenia terminu zapadalności określonych pozycji aktywów (np. kredyty hipoteczne z możliwością wcześniejszej spłaty);
- możliwość zbycia pozycji aktywów (portfel płynnościowy).

W ramach monitorowania poziomu ryzyka płynności Bank przeprowadza co najmniej raz na pół roku scenariuszową analizę stresową płynności w przypadku wystąpienia kryzysu spowodowanego przez czynniki wewnętrzne oraz w całym systemie finansowym.

Na wypadek wzrostu ryzyka płynności lub pogorszenia się stanu płynności Bank posiada awaryjne plany postępowania, określające czynniki ostrzegawcze, odpowiedzialności poszczególnych jednostek zarządzających ryzykiem płynności oraz źródła i koszt pokrycia przewidywanego wypływu środków pieniężnych z Banku. Plan awaryjny podlega okresowej weryfikacji.

Miary płynności 31.12.2012 r.

Miary płynności	Poziom wskaźnika
Współczynnik płynności krótkoterminowej	1,63
Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych funduszami własnymi	3,53

6.8 Ekspozycje kapitałowe

W bilansie Banku za rok obrotowy 2012 nie występowały ekspozycje kapitałowe nieuwzględnione w portfelu handlowym. Ekspozycje kapitałowe w portfelu handlowym zostały nabyte w celu osiągania zysku w długim okresie (aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności) oraz zarządzania płynnością i obejmują operacje wymienione w par. 2 pkt. 2 Uchwały 76/2010 KNF.

6.9 Kredytowe instrumenty pochodne

Zgodnie ze stosowano polityką zarządzania ryzykiem Bank nie zawiera kredytowych transakcji pochodnych zarówno w celach handlowych jak i w celach zabezpieczających lub transferu ryzyka, w związku z czym w bilansie Banku za rok obrotowy 2012 nie występowały tego typu ekspozycje.

Bank nie wypracował procedur w tym zakresie i w najbliższej przyszłości nie planuje dopuścić zawierania tego typu transakcji.

7. Ryzyko operacyjne

Dla potrzeb zarządzania ryzykiem operacyjnym Alior Bank S.A. stosuje definicję ryzyka operacyjnego zaproponowaną przez Bazylejski Komitet Nadzoru Bankowego zgodnie, z którą ryzyko operacyjne oznacza ryzyko straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi, systemów lub z zagrożeń zewnętrznych. Do zakresu ryzyka operacyjnego wchodzi ryzyko prawne, ale wyłącza się z niego ryzyko reputacji i strategiczne.

Bank zarządza ryzykiem operacyjnym opierając się na przepisach Ustawy Prawo Bankowe, postanowieniach Uchwały nr 76/2010 z 10.03.2010 z późniejszymi zmianami, 258/2011 z 04.10.2011 Komisji Nadzoru Finansowego, Rekomendacji M (oraz jej nowelizacji ze stycznia 2013), która uwzględnia wytyczne Bazylejskiego Komitetu Nadzoru Bankowego w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Polityka wewnętrzna Banku w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym opisana została w regulacji „Polityka Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym” (ostatnia aktualizacja w listopadzie 2012 r.). Zostały w niej określone model i cele zarządzania ryzykiem operacyjnym dotyczące:

- zapewnienia i utrzymania zgodności działalności Banku z wymogami prawnymi;
- wspierania bezpieczeństwa depozytów klientów i kapitału oraz stabilności wyniku finansowego Banku;
- utrzymywania ryzyka operacyjnego na akceptowalnym i uzasadnionym biznesowo poziomie, monitorowania tego poziomu;
- usprawniania procedur i procesów bankowych w celu redukcji ryzyka operacyjnego;
- zwiększenia satysfakcji klientów i pozycji konkurencyjnej Banku;
- obniżenia wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka operacyjnego.

Na podstawie regularnych raportów na temat zagrożeń operacyjnych Zarząd Banku dokonuje okresowej oceny realizacji założeń Polityki w zakresie zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku.

W strukturze organizacyjnej Banku funkcjonuje Komitet Ryzyka Operacyjnego, odpowiedzialny za:

- bieżący monitoring i ocenę poziomu ekspozycji na ryzyko operacyjne w skali całego Banku;
- podejmowanie niezbędnych działań w celu ograniczenia prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzeń i strat z tytułu ryzyka operacyjnego;
- systematyczny monitoring wyników podjętych rekomendacji w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz zarządzania ciągłością działania Banku.

Bieżącym monitorowaniem ryzyka operacyjnego oraz rozwojem metodyk jego kontroli, zajmuje się od 2013 roku Biuro Ryzyka Operacyjnego (w 2012 roku - Zespół Ryzyka Operacyjnego i Ciągłości Operacyjnej). Wydzielenie w strukturze Biura Ryzyka Operacyjnego bezpośrednio podległego wiceprezesowi Zarządu Banku jest wypełnieniem zaleceń KNF (zgodnie z nową Rekomendacją M) i zapewnia niezależność tej jednostki od procesów operacyjnych.

Bank prowadzi ewidencję zdarzeń, incydentów i strat operacyjnych, która umożliwia efektywne analizowanie i monitorowanie ryzyka operacyjnego. Prawidłowe zarządzanie ryzykiem operacyjnym ma wpływ na stabilny i bezpieczny rozwój Alior Banku S.A. Proces ewidencji jest realizowany przez system informatyczny wspomagający zarządzanie ryzykiem operacyjnym, który umożliwia rejestrację, analizę, pomiar i monitoring danych.

W 2012 r. zarejestrowano łącznie 684 straty operacyjne o łącznej wartości 2 460 tys. zł. W porównaniu z 2011 r. wartość strat operacyjnych uległa zmniejszeniu o 1 494 tys. zł.

Straty operacyjne – dane ogólne za rok 2012:

w tys. zł

TYP DANYCH		STRATA OPERACYJNA BRUTTO/ KWOTA ODZYSKANA	
		2012	2011
ŁĄCZNA KWOTA STRATY BRUTTO	NORMALNE STRATY OPERACYJNE	2 460	3 954
	KREDYTOWE STRATY OPERACYJNE	0	0
KWOTY ODZYSKANE Z TYTUŁÓW INNYCH NIŻ UBEZPIECZENIA		79	4
KWOTY ODZYSKANE Z TYTUŁU UBEZPIECZENIA		1 507	134
LICZBA STRAT OPERACYJNYCH		684	248

Straty operacyjne - według kategorii za rok 2012:

w tys. zł

KATEGORIA STRATY	KWOTA STRATY BRUTTO	
	2012	2011
Wewnętrzne oszustwa	497	2 369
Zewnętrzne oszustwa	366	1 249
Praktyka kadrowa i bezpieczeństwo pracy	0	0
Uszkodzenie / utrata zasobów fizycznych	236	88
Awarie systemów	13	4
Nieodpowiednie praktyki sprzedaży	900	28
Nieautoryzowane działania pracowników	34	6
Czynniki zewnętrzne	27	18
Procesy zarządcze	0	0
Wykonywanie transakcji, dostawy i zarządzanie procesami	387	192
RAZEM	2 460	3 954

Do celu bieżącego monitorowania stanu i profilu ryzyka operacyjnego Bank stosuje metodykę kluczowych wskaźników ryzyka (Key Risk Indicators - KRI). Za jej pomocą monitoruje zmiany czynników ryzyka operacyjnego i trend zmian ekspozycji na ryzyko oraz zapewnia wczesne wykrywanie wzrostu poziomu zagrożenia operacyjnego we wszystkich obszarach swojej działalności. Monitoring odbywa się w cyklach miesięcznych, a wartości KRI są analizowane i omawiane na spotkaniach Komitetu Ryzyka Operacyjnego, a także przekazywane Zarządowi Banku.

Polityka Banku stanowi, że bieżąca kontrola ryzyka operacyjnego dotyczy jednostek na wszystkich poziomach organizacyjnych i wszystkich pracowników Banku. Pracownicy Banku na bieżąco kontrolują poziom ryzyka operacyjnego w obszarze obsługiwanych przez siebie procesów i aktywnie minimalizują to ryzyko, podejmując wszelkie możliwe działania mające na celu uniknięcie strat operacyjnych.

Proces ograniczania ryzyka operacyjnego jest jednym z najważniejszych wchodzących w skład zarządzania ryzykiem operacyjnym, ponieważ decyzje o ograniczaniu ryzyka operacyjnego, każdorazowo bezpośrednio kształtują profil ryzyka operacyjnego. Zarząd Banku na podstawie rekomendacji Komitetu Ryzyka Operacyjnego dotyczących obszarów działalności Banku szczególnie narażonych na zagrożenia operacyjne, podejmuje decyzje odnośnie dalszych działań Banku w kierunku ograniczenia, akceptacji ryzyka operacyjnego lub zaprzestania działalności, której towarzyszy ekspozycja na ryzyko operacyjne. W przypadku zidentyfikowania istotnych zagrożeń operacyjnych dla Banku Zarząd podejmuje decyzję o konieczności ograniczenia ryzyka operacyjnego poprzez wykup właściwych polis ubezpieczeniowych.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym w Alior Banku jest realizowany systemowo z zachowaniem odpowiedzialności przypisanej na różnych szczeblach zarządzania tym ryzykiem. Identyfikowane zdarzenia operacyjne są wnikliwie analizowane w celu wdrożenia działań naprawczych ograniczających tego typu ryzyko w przyszłości.

Poziom strat z tytułu ryzyka operacyjnego jest na bieżąco monitorowany i prezentowany w miesięcznych raportach zarządczych Komitetowi Ryzyka Organizacyjnego oraz kwartalnie Zarządowi i Radzie Nadzorczej. Wysokość strat utrzymywała się przez cały 2012 r. poniżej, przyjętego przez Zarząd, limitu dla strat operacyjnych. Dynamika zmian poziomu i struktury

strat w badanym okresie wykazuje stabilny poziom, porównywalny do analogicznego z poprzedniego okresu.

W 2012 r. główna uwaga BCM (ang. *Business Continuity Management* - zarządzanie ciągłością działania) skupiała się na testowaniu rozwiązań awaryjnych i dalszym wdrażaniu/aktualizowaniu BCP (z ang. *Business Continuity Plan* – plan ciągłości działania). W związku z czym:

- przeprowadzono 28 testów rozwiązań awaryjnych + 2 testy warunków skrajnych;
- wdrożono 5 nowych BCP dla procesów krytycznych;
- zaktualizowano 4 obowiązujące BCP dla procesów krytycznych;
- zaktualizowano 6 BCP dla kluczowych Outsourcer'ów;
- uczestniczono w 5 audytach Outsourcer'ów.

W minionym roku podjęto również działania mające na celu budowanie świadomości o zachowaniu ciągłości działania w Banku tj.:

- stworzono przyjazny portal BCM'owy;
- uruchomiono szkolenia e-learningowe i testy wiedzy z trybu awaryjnego;
- prowadzono szkolenia teleinformatyczne dla Oddziałów i Oddziałów Alior Express dotyczące postępowania w trybie awaryjnym.

Takie podejście umożliwia realizację celów, wymagań prawnych oraz pomaga budować poprawne relacje z klientami.

8. Fundusze własne

Fundusze własne Banku składają się z funduszy podstawowych i uzupełniających. Na 31.12.2012 r. fundusze podstawowe obejmowały:

- fundusze zasadnicze:
 - kapitał wpłacony;
 - kapitał rezerwowy;
- pozycje pomniejszające fundusze podstawowe:
 - wartości niematerialne;
 - strata netto bieżącego okresu;
 - strata z lat ubiegłych;
 - niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży;
- pozycje dodatkowe funduszy podstawowych:
 - zysk zweryfikowany przez biegłego rewidenta.

W skład funduszy uzupełniających wchodzi niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży – w wysokości 80% ich wartości przed opodatkowaniem podatkiem dochodowym.

Strukturę funduszy własnych Banku prezentuje poniższe zestawienie.

Pozycje funduszy własnych	tys. zł	
	Stan 31.12.2012	Stan 31.12.2011
Fundusze podstawowe	2 077 282	919 724
Fundusze zasadnicze banku	2 075 818	1 002 569
Pozycje pomniejszające fundusze podstawowe	-172 599	-181 002

Wartości niematerialne	-157 940	-122 854
Strata z lat ubiegłych, strata netto bieżącego okresu	-14 305	-41 850
Niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży	-354	-16 298
Pozycje dodatkowe funduszy podstawowych	174 063	98 157
Zysk zweryfikowany przez biegłego rewidenta	174 063	98 157
Fundusze uzupełniające	350 205	44 348
Pożyczka podporządkowana	339 279	44 168
Niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży	10 926	180
Fundusze własne	2 427 487	964 072

9. Wymogi kapitałowe

Na koniec 2012 r. łączny wymóg kapitałowy obejmował wymogi z tytułu:

- ryzyka walutowego;
- ryzyka ogólnego stóp procentowych;
- ryzyka cen towarów, cen instrumentów dłużnych oraz cen kapitałowych papierów wartościowych;
- przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań;
- przekroczenia progu koncentracji kapitałowej;
- ryzyka kredytowego;
- ryzyka kredytowego kontrahenta, ryzyka rozliczenia i dostawy;
- ryzyka operacyjnego.

Przy wyliczaniu wymogów kapitałowych na 31.12.2012 r. Bank stosował przepisy zawarte w Uchwale Komisji Nadzoru Finansowego 76/2010 z dnia 10 marca 2010 r. z późniejszymi zmianami:

- wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego liczony był z zastosowaniem metody podstawowej zgodnie z załącznikiem nr 6 w/w Uchwały;
- wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych liczony był z zastosowaniem metody terminów zapadalności zgodnie z załącznikiem nr 10 w/w Uchwały;
- wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka:
 - cen towarów liczony był z zastosowaniem metody uproszczonej zgodnie z, załącznikiem nr 7 w/w Uchwały;
 - cen kapitałowych papierów wartościowych liczony był z zastosowaniem metody uproszczonej zgodnie z, załącznikiem nr 8 w/w Uchwały;
 - szczególnego cen instrumentów dłużnych liczony był z zastosowaniem metody podstawowej zgodnie z, załącznikiem nr 9 w/w Uchwały;
- wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań – zgodnie z załącznikiem nr 12 w/w Uchwały;
- wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia progu koncentracji kapitałowej – zgodnie z załącznikiem nr 13 w/w Uchwały;
- wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego liczony był z zastosowaniem metody standardowej zgodnie z załącznikiem nr 4 w/w Uchwały. W roku 2012 Bank nie stosował procedur saldowania ekspozycji bilansowych i pozabilansowych;
- wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta, ryzyka rozliczenia i dostawy liczony był zgodnie z załącznikiem nr 11 w/w Uchwały, wymóg z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta liczony był z zastosowaniem metody standardowej;
- wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego liczony był z zastosowaniem metody standardowej – zgodnie z załącznikiem nr 14 w/w Uchwały.

Jako, że całkowita pozycja walutowa na koniec 2012 r. nie przewyższała 2% funduszy własnych Banku wymóg z tytułu ryzyka walutowego wynosił 0. Wartość zerową osiągnął także wymóg z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań, przekroczenia progu koncentracji kapitałowej oraz ryzyka rozliczenia i dostawy.

Wymóg kapitałowy wg stanu na 31.12.2012 roku kształtował się zgodnie z poniższym zestawieniem:

Rodzaj ryzyka	tys. zł	
	Stan 31.12.2012	Stan 31.12.2011
wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rynkowego, w tym:	16 385	8 396
wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego	0	0
wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka cen towarów,	1 315	595
wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka cen kapitałowych papierów wartościowych	219	111
wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka szczególnego cen instrumentów dłużnych	9	0
wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych	14 842	7 690
wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań	0	0
wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia progu koncentracji kapitałowej	0	0
wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego	75 477	45 566
wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego	1 035 309	716 782
wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta	15 429	13 648
wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rozliczenia i dostawy	0	0
Razem	1 142 600	784 392

Wymóg z tytułu ryzyka kredytowego wg klas ekspozycji przedstawiał się następująco:

Klasa ekspozycji	tys. zł	
	Stan 31.12.2012	Stan 31.12.2011
Rządy i banki centralne	1 334	661
Samorządy terytorialne i władze lokalne	0	0
Organy administracji i podmioty nieprowadzące działalności gospodarczej	830	451
Wielostronne banki rozwoju i organizacje międzynarodowe	0	0
Institucje-banki	26 590	31 796
Przedsiębiorcy	208 245	173 024
Detaliczne	368 557	278 287
Zabezpieczone na nieruchomościach	350 450	194 348
Przeterminowane	26 107	7 790
Nadzorcze kategorie wysokiego ryzyka	7 546	0
Obligacje zabezpieczone	0	0
Krótkoterminowe wobec banków i przedsiębiorców	0	0
Jednostki uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	0	0
Pozostałe ekspozycje	45 650	30 425
RAZEM	1 035 309	716 782

10. Kapitał wewnętrzny

W Alior Banku S.A. funkcjonuje proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego (ICAAP) zgodny z Uchwałą nr 258/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 4 października 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz szczegółowych warunków szacowania przez banki kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz zasad ustalania polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w banku

Celem procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego jest zapewnienie, aby wszystkie ryzyka, na które narażony jest Bank, były analizowane pod kątem istotności oraz, aby Bank posiadał odpowiednią ilość kapitału dla pokrycia ryzyka uznanego za istotne.

Proces ten obejmuje następujące fazy:

- identyfikacja ryzyk istotnych;

- kwantyfikacja poszczególnych ryzyk oraz całkowitego kapitału wewnętrznego;
- testowanie warunków skrajnych;
- raportowanie i monitorowanie celów kapitałowych, w tym limitów alokacji kapitału dostępnego;
- zarządzanie kapitałem i planowanie kapitałowe;
- przegląd procesu.

Każda faza podlega regularnej weryfikacji, w celu dostosowania jej do aktualnej sytuacji wewnętrznej i zewnętrznej Banku.

10.1. Analiza ryzyka oraz wybór istotnych rodzajów ryzyka

Bank dokonuje regularnego przeglądu wszystkich możliwych rodzajów ryzyka, które mogą zagrozić realizacji celów Banku oraz klasyfikuje je jako istotne lub nieistotne w działalności Banku. Przegląd ten przeprowadzany jest raz na rok lub częściej, jeżeli wystąpią przesłanki zmiany profilu ryzyka Banku lub jego otoczenia.

Na 31.12.2012 r. Bank uznawał następujące rodzaje ryzyka za istotne:

- ryzyko kredytowe - niewypłacalności (w tym ryzyko kredytowe kontrahenta);
- ryzyko kredytowe – koncentracji w branży;
- ryzyko kredytowe – koncentracji wobec klienta, grupy klientów powiązanych, a także wobec grup kapitałowych;
- ryzyko kredytowe – koncentracji w walucie;
- ryzyko operacyjne;
- ryzyko płynności;
- ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej;
- ryzyko rynkowe w księdze handlowej;
- ryzyko modeli.

Dla każdego istotnego rodzaju ryzyka Bank ustala metodę szacowania wysokości kapitału niezbędnego na jego pokrycie.

Dla rodzajów ryzyk uznanych za istotne w Banku na 31.12.2012 r. funkcjonowały następujące metody szacowania wielkości kapitału wewnętrznego:

- ryzyko kredytowe (w tym ryzyko kredytowe kontrahenta) – połączenie statystycznej metody oszacowania starty nieoczekiwanej na portfelu kredytowym oraz regulacyjnej metody standardowej;
- ryzyko kredytowe koncentracji branżowej – poziom odpisów z tytułu utraty wartości dla branż, których udział w portfelu kredytowym Banku przekracza ustalony próg; odpisy są szacowane przy założeniu niekorzystnego scenariusza poziomu zdarzeń niewypłacalności z uwzględnieniem charakterystyki branży;
- ryzyko kredytowe koncentracji wobec klienta – statystyczna metoda oszacowania starty nieoczekiwanej przy uwzględnieniu agregacji ekspozycji wobec pojedynczego Klienta;
- ryzyko kredytowe koncentracji w walucie – statystyczna metoda oszacowania starty nieoczekiwanej przy uwzględnieniu deprecjacji PLN wobec głównych walut, która wpływa na wzrost ekspozycji walutowych;
- ryzyko operacyjne – metodyka oparta o wzrost sumy bilansowej Banku;
- ryzyko płynności – model wewnętrzny oparty na scenariuszach kryzysowych;
- ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej – model wewnętrzny oparty na metodzie VaR;
- ryzyko rynkowe – model wewnętrzny oparty na metodzie VaR;
- ryzyko modeli – model ekspercki alokacji kapitału na modele generujące duże ryzyko.

Oszacowane kwoty są agregowane, aby ustalić kwotę kapitału wymaganego na pokrycie wszystkich istotnych rodzajów ryzyka ponoszonego przez Grupę. Grupa stosuje konserwatywne podejście przez brak uwzględniania efektu korelacji pomiędzy różnymi rodzajami ryzyka.

10.2. Monitorowanie procesu

Wielkość kapitału wewnętrznego, oszacowanego dla poszczególnych istotnych rodzajów ryzyka, jest regularnie monitorowana w odniesieniu do wielkości kapitału dostępnego. Wyniki monitoringu są regularnie raportowane organom kierującym Bankiem.

Proces ICAAP i jego dokumentacja podlegają przeglądowi. W czasie przeglądu sprawdza się, czy ICAAP odpowiada charakterowi i wielkości działalności Banku, czy istnieje wyraźne powiązanie pomiędzy poziomem wymaganego kapitału, a strategią działalności oraz apetytem na ryzyko. Przegląd ten odbywa się raz w roku lub w momencie wystąpienia znaczących zmian w środowisku wewnętrznym lub zewnętrznym Banku.

11. Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze

Zgodnie z zasadami Uchwały 259/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 4 października 2011 r., zmieniającej uchwałę w sprawie szczegółowych zasad i sposobu ogłaszania, przez banki, informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zakresu informacji podlegających ogłaszaniu, Alior Bank S.A. przekazuje informacje określonych w § 1 pkt1-6 w/w Uchwały.

11.1. Proces ustalania polityki zmiennych wynagrodzeń

Uchwałą nr 97/2011, zmienioną następnie Uchwałą nr 33/2013 Rady Nadzorczej Alior Banku S.A. została przyjęta Polityka Zmiennych Składników Wynagrodzeń Osób Zajmujących Stanowiska Kierownicze w Alior Bank S.A.

W zakresie przygotowania Polityki Alior Bank S.A. nie korzystał z usług konsultanta zewnętrznego. W proces przygotowania Polityki zaangażowani byli:

Rada Nadzorcza:

- zatwierdza Politykę zmiennych składników wynagrodzeń;
- powołuje spośród swoich członków Komitet ds. Wynagrodzeń;
- zapoznaje się z raportami Departamentu Audytu Wewnętrznego, zwanym dalej DAW;
- może zlecać DAW dodatkowe przeglądy aktualności i funkcjonowania Polityki zmiennych składników wynagrodzeń;
- nakazuje Zarządowi dokonanie aktualizacji Polityki;
- nadzoruje przestrzeganie ustalania w Banku Polityki zmiennych składników wynagrodzeń;
- podejmuje decyzję, w której wyraża zgodę, lub odmawia zgody na wypłatę w całości lub części zmiennych składników wynagrodzeń członkom Zarządu oraz Dyrektorowi DAW. Zgoda na wypłatę całości lub części albo odmowa wypłaty zmiennych składników wynagrodzeń uzależniona jest od oceny efektów pracy danej osoby zajmującej stanowisko kierownicze;

Zarząd:

- odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację pisemnej Polityki zmiennych składników wynagrodzeń;
- zatwierdza, po zasięgnięciu opinii Komitetu ds. Wynagrodzeń, stanowiska kierownicze w Alior Banku S.A. podlegające rygorom Polityki zmiennych składników wynagrodzeń;
- może zlecić DAW dokonanie dodatkowego przeglądu aktualności Polityki zmiennych składników wynagrodzeń i sporządzenie raportu;
- podejmuje decyzję, w której wyraża zgodę, lub odmawia zgody na wypłatę w całości lub części zmiennych składników wynagrodzeń innym osobom niż członek Zarządu i Dyrektor

DAW. Zgoda na wypłatę całości lub części albo odmowa wypłaty zmiennych składników wynagrodzeń uzależniona jest od oceny efektów pracy danej osoby zajmującej stanowisko kierownicze;

Departament Audytu Wewnętrznego:

- dokonuje nie rzadziej niż raz w roku przeglądu Polityki zmiennych składników wynagrodzeń i sporządza stosowny raport;
- w terminie do dnia 31 marca każdego roku, za pośrednictwem Dyrektora Audytu Wewnętrznego, przedstawia Radzie Nadzorczej raport z przeglądu Polityki zmiennych składników wynagrodzeń;
- dokonuje przeglądu aktualności Polityki zmiennych składników wynagrodzeń w innych terminach na zlecenie Rady Nadzorczej, Zarządu, Członka Zarządu nadzorujący Obszar Zasobów Ludzkich;

Dyrektor Obszaru Zasobów Ludzkich:

- prowadzi oraz aktualizuje Wykaz stanowisk kierowniczych podlegających rygorom Polityki zmiennych składników wynagrodzeń;
- przesyła do Komisji Nadzoru Finansowego dane, o których mowa w § 34 ust 1 uchwały 258/2011 KNF;
- prowadzi rejestr i przechowuje pisemne oświadczenia osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku zobowiązujące do nie korzystania z własnych strategii hedgingowych lub ubezpieczeń dotyczących wynagrodzenia i odpowiedzialności, z wyłączeniem ubezpieczeń obowiązkowych wynikających z przepisów szczególnych, które neutralizowałyby środki podejmowane w odniesieniu do tych osób w ramach realizacji Polityki zmiennych składników wynagrodzeń.

Regulacja, zwana dalej Polityką, normuje zasady stosowane przez Alior Bank S.A. dotyczące zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Alior Banku S.A. Zasady Polityki ustalono w oparciu o postanowienia Uchwały Nr 258/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 4 października 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad funkcjonowania systemem zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz szczegółowych warunków szacowania przez banki kapitału wewnętrznego i dokonania przeglądu procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz zasad ustalania polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku. Polityka wspiera prawidłowe i skuteczne zarządzanie ryzykiem i przeciwdziała podejmowaniu nadmiernego ryzyka wykraczającego poza zaakceptowaną przez Radę Nadzorczą skłonność do ryzyka Banku. Polityka wspiera realizację strategii działalności Banku oraz ogranicza potencjalny konflikt interesów. Polityka reguluje zasady dotyczące Komitetu ds. Wynagrodzeń, który powołuje uchwałą, spośród swoich członków, Rada Nadzorcza.

Zadaniem Komitetu jest doradzanie Radzie Nadzorczej i Zarządowi Alior Banku S.A. („Bank”) w zakresie realizacji Polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku („Polityka”).

Osobami zajmującymi stanowiska kierownicze w Banku., podlegającymi rygorom Polityki, są:

- Członkowie Zarządu;
- Dyrektor Generalny Pionu IT i Operacji;
- Dyrektor Departamentu Audytu Wewnętrznego
- Dyrektor Departamentu Zasobów Ludzkich;
- Dyrektorzy Jednostek mający wpływ na działalność kredytową Banku;
- inne stanowiska wskazane przez Zarząd, po zasięgnięciu opinii Komitetu ds. Wynagrodzeń.

Szczegółowe zadania Komitetu obejmują:

- wydawanie opinii na temat Polityki, z uwzględnieniem zasady ostrożnego i stabilnego zarządzania ryzykiem, kapitałem i płynnością oraz szczególną dbałością o długoterminowe dobro Banku, a także interes akcjonariuszy Banku;
- opiniowanie dopuszczalności wypłaty zmiennych składników wynagrodzeń w części dotyczącej odroczonej płatności zmiennych składników wynagrodzenia podlegających postanowieniom Polityki;
- opiniowanie i monitorowanie wynagrodzenia zmiennego osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku, związane z zarządzaniem ryzykiem, z zachowaniem zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi;
- opiniowanie klasyfikacji stanowisk podlegających rygorom Polityki.

11.2. Kryteria pomiaru i oceny wyników osób zajmujących stanowisko kierownicze

W przypadku wynagrodzeń zależnych od wyników, podstawą do określenia łącznej wysokości wynagrodzenia jest ocena efektów pracy danej osoby zajmującej stanowisko kierownicze w Banku oraz wyników Banku w obszarze odpowiedzialności tej osoby z uwzględnieniem wyników całego Banku.

Przy ocenie indywidualnych efektów pracy brane są pod uwagę kryteria finansowe i niefinansowe. Ocena wyników odbywa się, co rok w odniesieniu do poszczególnych okresów oceny obejmujących trzy poprzednie lata (z zastrzeżeniem, że pierwszy okres oceny obejmuje 2012 i 2013 r.) tak, aby wysokość wynagrodzenia zmiennego uwzględniała cykl koniunkturalny Banku i ryzyko związane z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą.

Zmienne składniki wynagrodzenia niepodlegające Polityce, mają charakter wyjątkowy i występują jedynie przy rekrutacji nowych pracowników i ograniczają się do pierwszego roku zatrudnienia. Stałe składniki stanowią, w dacie ich przyznania, co najmniej 50% łącznego wynagrodzenia, tak, aby możliwe było prowadzenie elastycznej polityki zmiennych składników wynagrodzenia, w tym obniżanie lub nie przyznawanie w ogóle zmiennych składników wynagrodzenia. Łączne wynagrodzenie zmienne przyznawane osobom zajmującym stanowiska kierownicze w Banku nie ogranicza zdolności Banku do zwiększania jego bazy kapitałowej.

Wysokość wynagrodzenia zmiennego stanowić ma zachętę do szczególnej dbałości o długoterminowe dobro Banku.

Wynagrodzenie zmienne jest przyznawane lub wypłacane, gdy odpowiada sytuacji finansowej całego Banku oraz jest uzasadnione wynikami tego Banku, efektami pracy jednostki organizacyjnej, w której osoba była zatrudniona oraz efektami pracy tej osoby. Wynagrodzenie zmienne powinno być rozliczane i wypłacane w sposób przejrzysty, zapewniający efektywną realizację polityki zmiennych składników wynagrodzeń.

Jeżeli Bank skorzysta z wyjątkowej interwencji publicznej, w szczególności na podstawie ustawy z dnia 12 lutego 2009 r. o udzielaniu przez Skarb Państwa wsparcia instytucjom finansowym (Dz. U. Nr 39, poz. 308, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 12 lutego 2010 r. o rekapitalizacji niektórych instytucji finansowych, (Dz. U. Nr 40, poz. 226 oraz z 2011 r. Nr 38, poz. 196), to :

- w przypadku zagrożenia utrzymania solidnej bazy kapitałowej oraz terminowego wycofania się ze wsparcia publicznego, wynagrodzenie zmienne będzie wypłacane jedynie w przypadku, gdy Bank osiąga zysk netto;
- Bank dostosowuje wysokość i składniki wynagrodzenia w celu wsparcia prawidłowego zarządzania ryzykiem i długoterminowego wzrostu wyników Banku, w tym wprowadza ograniczenia wynagrodzeń Zarządu Banku;
- wynagrodzenie zmienne wypłaca się Zarządowi Banku jedynie w uzasadnionych przypadkach.

Wyniki Banku przyjmowane w celu określenia zmiennych składników wynagrodzenia, powinny uwzględniać koszt ryzyka Banku, koszt kapitału i ryzyka płynności w perspektywie długoterminowej;

Wynagrodzenie przypadające z tytułu rozwiązania umowy, odzwierciedla nakład pracy, wydajność i jakość pracy w ciągu ostatnich trzech lat zajmowania stanowiska kierowniczego w Banku.

11.3. Zasady ustalania wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze

Zmienne składniki wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku przyznawane są na następujących zasadach:

- Zmienne wynagrodzenie związane z danym okresem rocznym jest określone do końca marca danego roku (nazywanego dalej rokiem „0”) jako ustalony procent wynagrodzenia zasadniczego za dany rok w zależności od realizacji celów na dany rok;
- Po rozliczeniu celów rocznych wskaźnik procentowy, o którym mowa w ust. 11.1., jest ustalany i mnożony przez roczne wynagrodzenie podstawowe danej osoby dając wyjściową całkowitą kwotę wynagrodzenia zmiennego w złotych polskich, oznaczaną dalej jako X;
- Całość tej kwoty (100%) będzie wypłacona w formie instrumentu finansowego realizującego zachętę do szczególnej dbałości o długoterminowe dobro Banku;
- Wskazany instrument finansowy ustala się następująco:
 - a) do dnia 31 marca roku „1” ustalona będzie cena 1 akcji fantomowej Banku WA(0) na podstawie średniego kursu zamknięcia z 30 dni sesyjnych poprzedzających dzień 30 marca roku „0”;
 - b) wyznaczona zostanie liczba akcji „fantomowych” oznaczana L odpowiadająca wynagrodzeniu zmiennemu X. Użyta zostanie do tego celu formuła: $L = X / WA(0)$;
 - c) akcje fantomowe będą spieniężane i wypłacane w 4 transzach;
 - d) daty spieniężenia i wielkości transz są następujące:
 - Transza 1 zawiera liczbę akcji $L(1) = 49,9\% * L$ i będzie spieniężona dnia 30 czerwca roku „1”;
 - Transza 2, Transza 3 i Transza 4 – każda ($L(2)$, $L(3)$ i $L(4)$) zawiera po $16,7\% * L$ i będą spieniężane odpowiednio w dniach 31 marca roku „2” roku „3” i roku „4” następujących kolejno po roku „1”.

W przypadku osób uprawnionych, których stosunek pracy ustał przed datą wypłaty każdej z kolejnych transz, Rada Nadzorcza dokona oceny pracy danej osoby i podejmie uchwałę w sprawie wypłaty:

- wartość pieniężna Transz 1 do 4 wypłacana w ciągu tygodnia od daty spieniężenia jest obliczana z użyciem wyceny wartości 1 akcji fantomowej Banku w każdej z dat spieniężenia za pomocą formuły analogicznej do formuły z punktu b);
- $WA(i)$ jest średniego kursu zamknięcia z 30 dni sesyjnych poprzedzających dzień 30 marca roku „i”;
- wypłacane kwoty wynoszą odpowiednio:
Wypłata transzy (i) = $L(i) * WA(i)$.

Uwzględniając powyższe zasady, wynagrodzenia osób zajmujących stanowiska kierownicze w 2012 r. w podziale na linie biznesowe kształtowały się następująco:

Jednostki organizacyjne	mln zł Wartość wynagrodzenia wraz z narzutami
Centra Biznesowe, Biuro Emisji Długu	2,25
Oddziały (Klienci Indywidualni i Biznesowi), Biuro Finansowania Pojazdów	1,00
Pozostałe (razem z Projektami)	13,05
Razem	16,30

Wynagrodzenie osób zajmujących stanowiska kierownicze w Alior Bank S.A. będących członkami zarządu lub bezpośrednio podlegających członkom zarządu w 2012 roku:

mln zł		
Rodzaj wynagrodzenia	Wartość wynagrodzenia wraz z narzutami	Liczba osób
Wynagrodzenia zasadnicze	16	16
Wynagrodzenia zmienne	0,3	5
Razem	16,3	21